

יד:

ביצה פרק ראשון ביצה

R. Simon מסורת הש"ס

עין משפט
גרי מצוה

רמב

אמר - לעולם מה טעם קאמר וקוס כחשה לא שריא ואפילו בקטנה ומיירי לכו לכו א"י שיש להם עבדים שנוטלין בדבר כך פירש הקוטרס:

קרי א מר ר"ב מהל' י"ע הלכה ג' סגן לארן מה טעמ' א"י סימן הקטן ט"ז:

הבורר

קטניו ביו"ט בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל ולא היינו ברידה וכו' ותימה בדמסת שבת (דף ק"ה) קאמר מה דברו של בורר נוטל האוכל ומניח הפסולת והכל משמש שאין ברידה בכל דקרי ליה גנאי וי"ל דהס' ה"פ נוטל האוכל עלמא ומניח הפסולת פירוש ירזוק ארוא ומכל מקום פסולת מתוך האוכל הו' ברידה ו' נמי הס' שהפסולת מרובה על האוכל ולו ודאי הו' אוכל מתוך הפסולת דרך ברידה אבל הכל מיירי שהאוכל מרובה על הפסולת דלזו הו' פסולת מתוך האוכל דרך ברידה ובגמ' דפריך דפסולת מרובה על האוכל מי ליכא מתוך דשרי פ' אפי' בטלשול יהא חסור היה יכול להקשות דזהו דרך צדק הלא דעדיף מניה פריך דלפניו טלטול יהא חסור דבטל מעוטא לנבו רובא והו' ככוליה פסולת :

קיה ב ג מיי"ט ט"ג מהלכות י"ט הלכה טו עו טו"ט א"י סימן הקטן ט"ז : קיה ב ג מיי"ט ט"ג מהלכות י"ט הלכה טו עו טו"ט א"י סימן הקטן ט"ז : קיה ב ג מיי"ט ט"ג מהלכות י"ט הלכה טו עו טו"ט א"י סימן הקטן ט"ז :

ומפני

מה אמרו וילן טעמא מפני כלאים סלבי יי' שהמשם מתחמם כנגדו - וז"ל והא' דפרכת המשכן אמר כפרק גיר הגשה (חולין דף ט"ז וס"ג) דמקבל טומאה (וקאמר) וקלם מהוה כהנים וכו' וקף על גב דהאי טעמא לא שייך בזה ויש לומר דשאינו פרכת האוכל דמיקבא ביה טעמיה דארון הו' הוא אהל ומטמא כמת ומ"מ קשה דהיוך מעטמא בולד הטומאה דלמור במסכת שקלים (דף י"ג) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקף דזב וזבה דאי לא הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורה כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מליכא"ה כשהיו נוטאים הפרכת מוקדם למקום טוחן הכלים לתוכה א"כ יש תורה כלי עליהם ובה"ב גרס וילן חסור וש לפרש חסור לעשות מכלאים מפני שהמשם מתחמם כנגדו ולי"ג ללא השקמה בשום מקום לא בבתיאחא ולא במטמא דיהא חסור וילון מכלאים כשלמא טומאה השקמה כדחן סדון שהיה טעמא מדרס ועשא וילון טעור מן המדרס אבל טעמא מגעי' (כלים פרק כ"ז מ"ט) :

קב י ב מיי"ט ט"ג מהל' כלאים סלבי יי' טעמא לדין דרב טו"ט א"י סימן ט"ז ט"ז :

ול"ז והא' דפרכת המשכן אמר כפרק גיר הגשה (חולין דף ט"ז וס"ג) דמקבל טומאה (וקאמר) וקלם מהוה כהנים וכו' וקף על גב דהאי טעמא לא שייך בזה ויש לומר דשאינו פרכת האוכל דמיקבא ביה טעמיה דארון הו' הוא אהל ומטמא כמת ומ"מ קשה דהיוך מעטמא בולד הטומאה דלמור במסכת שקלים (דף י"ג) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקף דזב וזבה דאי לא הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורה כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מליכא"ה כשהיו נוטאים הפרכת מוקדם למקום טוחן הכלים לתוכה א"כ יש תורה כלי עליהם ובה"ב גרס וילן חסור וש לפרש חסור לעשות מכלאים מפני שהמשם מתחמם כנגדו ולי"ג ללא השקמה בשום מקום לא בבתיאחא ולא במטמא דיהא חסור וילון מכלאים כשלמא טומאה השקמה כדחן סדון שהיה טעמא מדרס ועשא וילון טעור מן המדרס אבל טעמא מגעי' (כלים פרק כ"ז מ"ט) :

[וקאמר]

גרס מפני מה אמרו וילן חסור טעמא מפני כלאים סלבי יי' שהמשם מתחמם כנגדו - וז"ל והא' דפרכת המשכן אמר כפרק גיר הגשה (חולין דף ט"ז וס"ג) דמקבל טומאה (וקאמר) וקלם מהוה כהנים וכו' וקף על גב דהאי טעמא לא שייך בזה ויש לומר דשאינו פרכת האוכל דמיקבא ביה טעמיה דארון הו' הוא אהל ומטמא כמת ומ"מ קשה דהיוך מעטמא בולד הטומאה דלמור במסכת שקלים (דף י"ג) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקף דזב וזבה דאי לא הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורה כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מליכא"ה כשהיו נוטאים הפרכת מוקדם למקום טוחן הכלים לתוכה א"כ יש תורה כלי עליהם ובה"ב גרס וילן חסור וש לפרש חסור לעשות מכלאים מפני שהמשם מתחמם כנגדו ולי"ג ללא השקמה בשום מקום לא בבתיאחא ולא במטמא דיהא חסור וילון מכלאים כשלמא טומאה השקמה כדחן סדון שהיה טעמא מדרס ועשא וילון טעור מן המדרס אבל טעמא מגעי' (כלים פרק כ"ז מ"ט) :

גרס מפני מה אמרו וילן חסור טעמא מפני כלאים סלבי יי' שהמשם מתחמם כנגדו - וז"ל והא' דפרכת המשכן אמר כפרק גיר הגשה (חולין דף ט"ז וס"ג) דמקבל טומאה (וקאמר) וקלם מהוה כהנים וכו' וקף על גב דהאי טעמא לא שייך בזה ויש לומר דשאינו פרכת האוכל דמיקבא ביה טעמיה דארון הו' הוא אהל ומטמא כמת ומ"מ קשה דהיוך מעטמא בולד הטומאה דלמור במסכת שקלים (דף י"ג) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקף דזב וזבה דאי לא הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורה כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מליכא"ה כשהיו נוטאים הפרכת מוקדם למקום טוחן הכלים לתוכה א"כ יש תורה כלי עליהם ובה"ב גרס וילן חסור וש לפרש חסור לעשות מכלאים מפני שהמשם מתחמם כנגדו ולי"ג ללא השקמה בשום מקום לא בבתיאחא ולא במטמא דיהא חסור וילון מכלאים כשלמא טומאה השקמה כדחן סדון שהיה טעמא מדרס ועשא וילון טעור מן המדרס אבל טעמא מגעי' (כלים פרק כ"ז מ"ט) :

וא"כ היוך חסור טעמא מפני מה אמרו וילן חסור טעמא מפני כלאים סלבי יי' שהמשם מתחמם כנגדו - וז"ל והא' דפרכת המשכן אמר כפרק גיר הגשה (חולין דף ט"ז וס"ג) דמקבל טומאה (וקאמר) וקלם מהוה כהנים וכו' וקף על גב דהאי טעמא לא שייך בזה ויש לומר דשאינו פרכת האוכל דמיקבא ביה טעמיה דארון הו' הוא אהל ומטמא כמת ומ"מ קשה דהיוך מעטמא בולד הטומאה דלמור במסכת שקלים (דף י"ג) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקף דזב וזבה דאי לא הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורה כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מליכא"ה כשהיו נוטאים הפרכת מוקדם למקום טוחן הכלים לתוכה א"כ יש תורה כלי עליהם ובה"ב גרס וילן חסור וש לפרש חסור לעשות מכלאים מפני שהמשם מתחמם כנגדו ולי"ג ללא השקמה בשום מקום לא בבתיאחא ולא במטמא דיהא חסור וילון מכלאים כשלמא טומאה השקמה כדחן סדון שהיה טעמא מדרס ועשא וילון טעור מן המדרס אבל טעמא מגעי' (כלים פרק כ"ז מ"ט) :

רבינו חננאל

רב פסי לא אכל דייסא כבית טר שמואל משום פריצותא דבניו : מתנני' הבורר קטניות ביום טוב יד כה"א בורר כדרב בחיבין ובה סחור : א ב' לא כס ב' א כ"ה : תניא רשב"א סהולקת בשאובל שורבה על הפסולת כוה ב"ל' בורר כדורו אבל אם הפסולת שורבה על האוכל כגון דנפיש בבייה וזוס בשיעורא מ' פסולת כגון א ב' ג' דקח והאוכל נטה אחד מן האוכל כגון כגד ונייהם : אסור לישן עליהם. מדרגתן : בויילון. שראו ופרסו כגד הפתם : מפני מה אמרו וילן טעמא מפני מה אמרו וילן טעמא מפני שהמשם מתחמם כנגדו. מתעטף בשולו לפיכך יש תורה כלי עליו וכיון דמתחממין כנגדו אסור לעשותו כלאים : ב' כ"א וס"ק : גי כג' 2 כ"א וס"ק : גי אך יתבאר 3 כ"א וס"ק : של כגידם.

והאוכל נטה אחד מן האוכל כגון כגד ונייהם : אסור לישן עליהם. מדרגתן : בויילון. שראו ופרסו כגד הפתם : מפני מה אמרו וילן טעמא מפני מה אמרו וילן טעמא מפני שהמשם מתחמם כנגדו. מתעטף בשולו לפיכך יש תורה כלי עליו וכיון דמתחממין כנגדו אסור לעשותו כלאים : ב' כ"א וס"ק : גי כג' 2 כ"א וס"ק : גי אך יתבאר 3 כ"א וס"ק : של כגידם.

רבא אמר. לעולם מה טעם קאמר וזקטנה נמי קאי וקאמר לין כומשין כלל דרמנין ענה אכל כומשין כ"י : הא לך. י'לית לן עבדי דמוזגין : הא לזו. י'לית לכו עבדי דמוזגין ועושין בגדולה ואומרים בקטנה עשיתי : קליף צהרדיה. זורה מרליתו היה קלוף ולגן : תורה אור

רבא אמר *לא קשיא *הא לן והא להו רב פפי אקלע לבי מר שמואל אייתי ליה דייסא ולא אבל ורלמא במכתשת קמנה עבדוה דהוייה דהיה דייק טפי ורלמא מאחמול עבדוה דהוייה דהיה קליף צהרדיה ואי בעית אימא שאני בי מר שמואל דאיכא פריצותא דעבדי : מתנני' *הבורר קטניות ביום טוב בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל ובית הלל אומרים יבורר כדרבו בחיבין *בבקנו ובחמיו אבל לא כמבבלא ולא כנפא ולא בכבריה רבן גמליאל אומר אף מדיח ושולה : גמ' *תניא אמר *רבן גמליאל *בר"א כשהאוכל מרובה על הפסולת אבל פסולת מרובה על האוכל דברי הכל נוטל את האוכל ומניח את הפסולת פסולת מרובה על האוכל מי איכא מתוך דשרי כ"י : דנפיש בבייה וזוס בשיעורא : רבן גמליאל אומר אף מדיח ושולה : תניא *אמר רבי אלעזר ב' צדוק בך היה מנהגן של בית ר"ג שריו מביאין דלי מלא ערשין ומציפין עליו מים ונמצא אוכל למפא ופסולת למעלה והתניא איכא לא קשיא הא בעפרא הא בגלי : מתנני' בית שמאי אומרים אין משלחין ביום טוב אלא מנות וכו' אומרים משלחין בחמה היה ועוף בין חיינ בין שרתין משלחין יינות שמנים וסלתות *וקטניות אבל לא תבואה ורבי שמעון מתיר בתבואה : גמ' חני רב יחיאל זבלבד שלא יעשנו בשורה לתנא אין שורה פחותה משלשה בני אדם בעי רב אשי ותלתא גברי ותלתא מיני מאי חיקו : רבי שמעון מתיר בתבואה : תנאי *רבי שמעון מתיר בתבואה כגון חמין לעשות מהן לודיות שעורים ליתן לפני בהמתו ערשין לעשות מהן רסיסין : מתנני' *משלחין כלים בין חפורין בין שאינן חפורין ואע"פ שיש בהן כלאים *הון לצורך המועד אבל לא סנדל המסוכר ולא מנעל שאינו חפור ר' יהודה אומר אף לא מנעל לבן מפני שצריך אמן היה הכלל כל שנאותין בו ביו"ט משלחין אותו : גמ' בשלמא תפורין חוץ למלבוש

מתנני' בית שמאי אומרים אין משלחין ביום טוב אלא מנות וכו' אומרים משלחין בחמה היה ועוף בין חיינ בין שרתין משלחין יינות שמנים וסלתות *וקטניות אבל לא תבואה ורבי שמעון מתיר בתבואה : גמ' חני רב יחיאל זבלבד שלא יעשנו בשורה לתנא אין שורה פחותה משלשה בני אדם בעי רב אשי ותלתא גברי ותלתא מיני מאי חיקו : רבי שמעון מתיר בתבואה : תנאי *רבי שמעון מתיר בתבואה כגון חמין לעשות מהן לודיות שעורים ליתן לפני בהמתו ערשין לעשות מהן רסיסין : מתנני' *משלחין כלים בין חפורין בין שאינן חפורין ואע"פ שיש בהן כלאים *הון לצורך המועד אבל לא סנדל המסוכר ולא מנעל שאינו חפור ר' יהודה אומר אף לא מנעל לבן מפני שצריך אמן היה הכלל כל שנאותין בו ביו"ט משלחין אותו : גמ' בשלמא תפורין חוץ למלבוש

היה דרכו לנטול : שצריך אומן. והוא להשמירו : שנאותין. מתקשטין : גמ' למימד. לכפול : שמא חסר לו גמא. ויש נומים גדולים וגסים כגון של גלוסקין שקורין קו"ט ומחמתן נקמקה ועובר משום לא מלש שעטמא. א"י נמא בעלמא כיון דעיקר הבגד מהטהו ומחמתו מלמטה היא לה הא לביש דלית בה הגאה : דמפסיק מדי. מקבל טומאה ולא עשאוהו כף מחוליות כגסן

היה דרכו לנטול : שצריך אומן. והוא להשמירו : שנאותין. מתקשטין : גמ' למימד. לכפול : שמא חסר לו גמא. ויש נומים גדולים וגסים כגון של גלוסקין שקורין קו"ט ומחמתן נקמקה ועובר משום לא מלש שעטמא. א"י נמא בעלמא כיון דעיקר הבגד מהטהו ומחמתו מלמטה היא לה הא לביש דלית בה הגאה : דמפסיק מדי. מקבל טומאה ולא עשאוהו כף מחוליות כגסן

וקאמר רבינו חננאל חסור טעמא מפני כלאים סלבי יי' שהמשם מתחמם כנגדו - וז"ל והא' דפרכת המשכן אמר כפרק גיר הגשה (חולין דף ט"ז וס"ג) דמקבל טומאה (וקאמר) וקלם מהוה כהנים וכו' וקף על גב דהאי טעמא לא שייך בזה ויש לומר דשאינו פרכת האוכל דמיקבא ביה טעמיה דארון הו' הוא אהל ומטמא כמת ומ"מ קשה דהיוך מעטמא בולד הטומאה דלמור במסכת שקלים (דף י"ג) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקף דזב וזבה דאי לא הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורה כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מליכא"ה כשהיו נוטאים הפרכת מוקדם למקום טוחן הכלים לתוכה א"כ יש תורה כלי עליהם ובה"ב גרס וילן חסור וש לפרש חסור לעשות מכלאים מפני שהמשם מתחמם כנגדו ולי"ג ללא השקמה בשום מקום לא בבתיאחא ולא במטמא דיהא חסור וילון מכלאים כשלמא טומאה השקמה כדחן סדון שהיה טעמא מדרס ועשא וילון טעור מן המדרס אבל טעמא מגעי' (כלים פרק כ"ז מ"ט) :

(1)

דכסות ט' וס"ה

דף ט"ו

שבת קמב

רשב"ג כלי

פ' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

נ"ז מ' סוכה - (14)

ה' חו"ט שבת קמב ט"ז

הרומה וקדשים בכלים שלא העריכו שמשן: לא דבר
 בומאה אלא לטומאת הנפש. רבן שמעון בן
 גמליאל סבר דטעמא דגזרו על כלי מחכות שימורו
 לטומאתן יסנה אינה אלא גזירה שמה משכחה מורת
 מי מטאת מן הכלים, שאין לך
 חס ממתין שבעת ימים אלא לא לכל טמאה, אלא לטמאת

שזכרן מיד וחזר ועושה אותן חדשים, הלכך לא גזרו
 אלא לטומאת מה בלבד שזריכים הואה שלישי ושביעי.
 ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל: ב שיש לו
 שם בפני עצמו. שהוא ידוע ויזכר ומיוחד בשמו:
 טמא. בין שיש לו בית קבול
 בין אין לו בית קבול:

ציונים
 ב כל כלי מחכות שם
 פ"ט ה"א ונחל"ה ה"א
 מקולות פ"י י"ב:

תוספות חדשים
 ב (משנה) ש"ף שם
 בפ"ט דהיינו שם המולד
 לעלמו לאסוקי אס שם
 עפליל יו לו נללי אלה. כגון
 סקור או אונקלי עכבות
 (הרא"ש):

ראשון לציון
 פ"א א (בר"ב ד"ה) לא
 ל"ב בומאה כו'
 רשב"ג סבר כו'. עי'
 קל"מ:

תוס' רעק"א
 פ"ק דשבת ד"ה הנהא
 למ"ד כו' בחבו וטעמא
 דרשב"ג דס"ל דרק
 בטומאה מה אמרו משום
 דט"מ הוא זמן מרובה
 וישרי ולא יצאו להמתין
 עכ"ל. גלפ"ד רבותם
 דלמסקנא דהטעם שמה
 לא יקבנו בכדי שהיה או
 שמה יאמרו טבילה בה
 ינא עולה. לכ"ע הטעם
 הכי הוא. דדחיקא הוא
 להם לומר דרשב"ג
 קיימי בטעם ראשון
 דמשום גדר מי הטאה
 כדפי' הר"ש והר"ב.
 ולזה פירשו הטעם
 דטעמא דרשב"ג דשאר
 טומאות שאין דרכו
 לשברם כלא רק בט"מ.
 דקשה עליה להמתין ג'
 וז' וז"ל פ"ל דגם בשאר
 טומאות חיישי' לזה. אלא
 דמי' רק במחבת ובשאר
 כלים אין דרכם לשבר
 כמי' הר"ש. ולישנא
 דהר"ש צ"ע. ועי' לקמן
 פ"ד מ"ז בהרע"ב שם.

בית שאול
 משנה אלא לטומאת
 הנפש. עי' רע"ב וחו"ט
 ולה כוונת ש"ס שם דף
 ט"ז ע"ב הנהא למ"ד לא
 לכל טומאות אמרו אלא
 לטומאת מה בלבד והיינו
 רשב"ג דהבא. ומהחיות
 על רש"י שלא ידע היבא
 אחת וההו"ס כחטו הו"ס
 בחופפתו ולא הביאו
 כלן דהמ"ד הוא ר"ש
 דמשמתי. ומה תגלה לי
 למה לא קי"ל כרשב"ג הא
 הלכה כרשב"ג במשמתי
 ואף כרשימות שנתקן.
 אמנם כיון דלמי' וכל
 נתקן בשבת שם אליבא
 דמי' בכל הטומאות ולכן
 ספקו הלכה כמי' בכל
 הטומאות וספקו כרשב"ג.
 ועי' כגון מ"ג גבי ריב"ן
 אמר אף מן הקולות.
 ולשיטת הר"ש והר"ב
 הוא כרבי' אלא לטעם

הנפשו: א ב כל כלי מחכות שיש לו שם בפני עצמו, אלא לטמאת

פירוש המשניות להרמב"ם
 והוא ג' וז' ואין הלכה כרשב"ג: ב שיש לו שם בפ"ט.
 יחד בשם עד שנקרא בשם פלוני הנה הוא טמא וכל מה
 שיעשה מן המחכות בין שהיה לו אונן גבוה או היה שטוח
 הנה הוא מקבל טומאה כמו שבארנו זולת אלו המניין אם

מלאכת
 ל"ב בומאה וכו'. גזרה שמה ששכחה מורת מי מטאת מן
 הכלים וכו' פ"י ר"ע ז"ל אמר המלקט והוא טעמא אמרי'
 בירושלמי כפ"ק דתרומוה גבי מי שחרט שמן על זתיס הכנתין
 דאמרי' הסם ימור ויחרוס וכמו שכתבנו שם וברמב"ם פ"א דהלכות
 כלס ס"י ע' חכז כלי מחכות אחד פשוטין כגון הסביט
 והמפסירס או מקבלין כגון היורות והקומקומטין כולן מקבלים
 טומאה שנאמר כל דבר אשר יבא בשם בין מקבל בין פשוט אפי'
 מינה או מגדל וכיוצא בהן על מהכת שהן מקבלין מ' טאה בלה או
 יתר מקבלין טומאה שנאמר כל דבר אשר יבא בשם ע"כ. וכתב שם

י כ ין
 ד דק"ל דהא דגזרו כ"מ שימור לטומאה יסנה. היינו דלכ"כ
 כשיטתא אלא שום כלי מחכות שלו לא ימתין ז"ל להאחו. אלא
 יקבנו כדי שיטתא. ואח"כ ימור ויחקנו יסנה. ועי' יסכתא דין מי
 מטאת וזה טעמו על ר' יוחנן גמ"ג. ולרבנן גזירה טומאה יסנה הוא
 משום דלכ"כ היו מדמין טבילה לטבילה. והיו סבורין מדשמיין
 מטתין. לפיכך כמו בטבילה ממטתו בלי האזהרה וע"ס. ה"ג בעניניה.
 ולא יהיה לרבך האזהרה ג' או קודם טבילה ולא הע"ס אח"כ. ואח"כ
 א"כ ע"כס היו סגי לן לתקן שכלי טעמא אנטר ע"י צבירה יהיה
 לרבך הע"ס קודם שיטתא כי אחר שיטתא. וז"ל שהצריכוהו טבילה.
 י"ד כיון דע"כ טעמא בנה לא סגי לן בך תקנהא. ועי' ע"כס לומר
 טומאות וטתרו ע"י צבירה. כשימור ויחקנו יסנה לטו"ס (ב). וגזרו רק בכלי מחכות. אף דגם כל כלי שטף אפשר שיסנה אט טעמא
 ויטתרו האזהרה ג' או י"ד משום דרק ר"מ אפשר שיסנהוהו אבי אבות ועי' יבא דעם פ"י ח"א. ויטתא לאלס וכלים הנוגע בהן בטומאה ז'. ולהכי
 מרקסה לאלס הנוגע כ"מ הטמא להאר ז"י שלא יגע בכלי או אלס טהור. והוא יואל וכל צביותן. להכי והוא יבחרו טפי לטהר הכ"מ כגון צביותן.
 ומלא ששפתה דין מי מטאת. מש"כ בשאר כלים. אף שאפשר שיסנהוהו הכלי אט ויטתא אלס ע"כס אוחו אלס עמא רק טומאה ערב ואינו
 טעמא כלל לאלס וכלים שיגע בהן. ואפי' למ"ד דגם בשאר כלים אפשר שיסנהוהו אבי אבות. ע"כס רק בכלי מחכות גזרו מדאפשר לתקנו יסנה
 אחר שנטבר. מיישקין ע"י צבירה יסחון להאר צבירה מלהמתין ז"י נבך נ"ל חוק דברי הר"ש פ"ב דכלים מ"א. וערה"ש כאן טרח אמרתי יסנה
 אלו וכו'. או דהיינו שאין לו שם לוי. כגון כסין. מגל. מקדת. דכל כה"ג בשמו לכד יבכר שהוא כלי כפ"ע המיוחד לתשמיש אלס. ולהכי חשיב
 ומק"ט. לאסוקי ביש לו שם לוי. כגון זד הכהן שנחלצה שנקרא קב [נתקמן משנה ז'] והוא גם מדה נקרא קב. וגם הקטע יואל כבק שלו וכו'
 ענפי מגורה שנקראים קנים [גם] והרי גם הגדלים באגם נקראים קנים. לפיכך צריך לכל אחד שם לוי. כגון קב הולצה. קני מגורה. ומשום הכי
 אמק"ט. מפני שזה רק מקלל כלל. ואע"כ שאין תשמישי כלי. רק הן מגוף הכלי כעצמו. אפי"ס מדע"י שם לוי שיהן יזכר שהן רק מקלל כלל
 אמק"ט רק כשחונקין יחד כל חלקי הכלי [ועי' רמב"ם פ"ט מלאים ה"ג]. והראב"ד ש"ס כ"י דלא אחא לאסוקי רק כסוי כלים וספ"י כלים. וכ"כ גם
 הר"ש הא. וז"ל וספ"י להנין. דל"כ מ"ש כלי מחכות נקט. הרי כל כסוי כלים טהורין [כפי"ס מ"ה] וכל כסוי כלים טהורין [כסוף פט"ו] וכל השמישי
 כלים טהורים [פט"ו סמ"ן] אלא לרמב"ם לא קשה. דמק"ט דהכל רק כפשוטי כלי מחכות מיירי ובשאר כלים טהורים לגמרי. להכי קאמר הנה דגם כלי
 מחכות דוקא ביש לו שם כפ"ע מק"ט ולא כשהוא חלק מכלן. ו מק"ט אפי' אין לו כ"ק. אלא ציט לו כ"ק. אפי' הוא רק חלק מכלי אחר אפי"ס
 מק"ט [רמב"ם פ"ט מלאים ה"ג]. ו של מחכות שכתבו. ואמק"ט מדומהו דלברו בקרקע. אלא דלת כלים יש בהן חילוק [כפי"ס מ"ג] ואח"כ בל"ו

משנה אחרונה
 טבילה וכו'. אכל רש"י מפרש פ"ק דשבת הוראה שנטמאו ומשחמם בהן
 זו כיום סובר שהענין ע"כ ונראה דר"ל משום השדה הוא שיטתיהוה
 כשחממם בלה הערב שמש ואשכחן ש"ס כ"ב דבמה דוכתי דחיישי' למשד
 ופי' אמר פ"ב דשבת ד' כ"ג מנה תימרה דמישקין למשד דמינה וכו'
 ואיכא נפקותא בין הפירושים אט עשה ממנו כלי אחר כגון ששינוהו
 ענגול לקטן או ממקבל לפשוט משום השדה לכה שיערב הוא שאינו
 הראשון וכ"כ רש"י בהד"ס היס גבי דלפטינהו מילתא דשמה יאמרו
 לכה דלמיכר עשייתו שמתחיל כולו יחד. ולטעם הר"ב שמה יאמרו
 מצבירה לטבילה אין חילוק ולעולם חזר לטומאתו: אלא לטומאת
 הנפש. פי' הר"ב שמה משכחה מורת מי מטאת וכו'. ונעטע דמ"ק
 דגזר בכל הטומאות לא ינחה למשד משום האי טעמא שמה משכחה
 מורת טבילה. דודאי לא משכחה ככל אלס נוח לו בטבילה כמשכחה אלא

הרמב"ם הוא ענין אחר. ועי' פ"ט שם, ועי' ר"ש רש פרק כ דכלים. ועי' לקמן פרק י"ד דה"ש וכו' ועי' שו"ת ראב"ן פ"י קמ"ד. וגמרכנם חלק א הלכות לילס פרק י"ג
 האריך הרמב"ם הדבור הזה.

הלכה
 גזרו
 שיהי'
 יבנה
 ילמן
 אלה
 והיה
 היום
 נשקן
 גזרה
 עבד
 פיר'
 מי
 משני
 ה' לא
 ש"ס
 מתיין
 ד זה
 כלים
 כהן
 היום
 וזכר
 אשור
 יג"כ
 ש בו
 ו כמו
 שמה
 נדירה
 זרכת
 וכו'
 ד' א'
 ופי'
 ע"כ
 מ"כ
 אפי"ס
 צבירה
 גדלו'.
 ש וגי'
 כשחור
 דרבנן.
 פשוט
 א בעל
 כפי"ס
 ח כלי.
 משנה.
 י' אב
 יוח אב
 מ"ד
 שנה.
 נה אף
 כהנא

תפנית עבר תנון

יבנה לאור ז"ל ב"קא ספריה מ ואל יבוא

ציונים
ג הנושה כלים. טס
פ"ה ה"ב:
שינוי נוסחאות
ב הקורה נדפוסו
האחרונים להקרא.

ב הוציר. הוא ציר השער אשר יסובב בעצם הפותח.
והוא יהיה מברזל נשערי המדינות והשערים הגדולים
מאל. והוא שם צנברי שנאמר (משלי כו) והדלת מסוב
על צירה. הרמנים: והקורה. לא מאלתי פירושו.
ועין זכר"פ לקמן (נפ"י הר"ב):

הנגר. יחד של ברזל שנועץ ראשו אחד בקרקע והמשל
השני אחורי הדלת. אי נמי, כמין עמוד שסובב ומחזיק
הדלת מן הקצה אל הקצה: מנועול. כל דבר שנועץ
וקוגרים זו הדלת נקרא מנועול, ודוגמא במקרא (שופטים
ה' א) על כפות המנועול
השיעור ה' פותח. כמין כוס קטן של ברזל
קובעים בדרך, וציר הדלת נשען
עליו כדי שיהא נוח ומועיל
ולהסגרה, ודוגמתו במקרא (שופטים
ה' א) והפחות לדלות הפתח
הפנימי: והצנור. קנאלית

הצנור, וכן המנועול, והפותח
שפתת הצנור, והצנור,
והקורה, והצנור, ושעשעו
לצנורעו: ג העושה כלים

בלע"ז: שנעשו לקרקע. להשתמש בקרקע. וכל
המחומר לקרקע הרי הוא כקרקע ואינו מקבל טומאה
א"י ע"ד דעורר.

פירושי המשניות להרמב"ם
כלי מחכות כל מה שעמד לשוף לשבח לגדל לפר
ולהקיש בקורנן מחוסר אגון או אחז טהור ואינו אבאר זאת
הברייתא. וקודם ביאורי לזאת ההלכה צריך לשמור זה השם
ולדבר אותו וזה שכל מי שיעשה כלי מחומר מהמחכות
שיהיה זה הכלי מקבל כמו הקדרות או יהיו כשישיתם
הסכינים והשפודים הנה אלו הכלים לא יטמאו עד שישועם
עשייתן על שלמות אופני תקונם אמנם אם נשאר בו דבר
כשעשוי לשוף והוא שיעמיד לשוף או יחסר חלק
הקליפה אשר יתרועע אצל השיפה והוא אמרו לשבח או יחסר

י כ י
הקורה לבני הבית שפניהם לו. או שקורה ע"י. לבני הבית
להודיעם שרובה לנטום. מדלתי מדרך ארץ לנטום לבית קבוצי פתוחים
בנפתלים ק"י. יג ב"ד דמלכותו מיני דנקט מנח בנשנמיני ע"י
השמה. משמטי דלת ניהו. להכי מחסר דגס צינור דנקט כהא. מיני
צינור ממש שעשוי לחילת מיס. רק היינו צינור דלשא נכיתת דייקן
כשעשוי כעין קנה מלוא קרה. והוכיח אומי כחור שבאקופה נ"ג
הציר שנאמנע הדלת. וכדי שהיה הקנה הוא מסובב הדלת על צירה. וכן
עושין את הצנור ה"ל מברזל שחפוס למטה כחוט. וזו נקרא פותח
לנעילתו פ"י. ויש עושין הצנור ה"ל שפוחה כ"י קלומי כעין צנור
ונ"י לעיל פ"י ב"י. ואפשר עוד לדמותו כחור דנקט מנח צנור
מפתח. וכפי"י ה"י שביציל העירין ערך פותח. ויש הבדל והפחות
לדלתו. והוא כלי שעשוי כעין יחד שחובטין בלדי הפתח לפני הדלת
כדי למנוע שפוחה הדלת. י"ד חלבוה קאי דכלוה משמטי קרקע
בן. ואפי"ל לא נקבעו ערמין צמחור לקרקע. אפי"ה מדעשיון להשתמש
במחומר אמק"ט. ובי"ד לחף דכל משמטי קרקע כן דיקן ומ"ש דקני
התן. י"ל דלרבותא נקטיהו. אף דכל התן גס כשיחבורו לקרקע י"ל
ענין ודין אילך ואל"ף וגם ככלום יקדים ממחומר. ורגיל להסלין

אחרונה
העושה וזינן למחשע ולעריקה ומומנים וכן לנהמה ולרלת טהורין
שיפרש וכו' אלמא דקודם חבורן נמי טהורין. ויש ממלוקח על הרמב"ם
זוה וחבטו פ"ד דמקואות שז"ל שסברה זו של הרמב"ם שכל שנעשה
לקרקע טהור אפי' קודם שקבען לא אימנר אלף בשטותין ולא במקבילין
ודפי' לעיל דכלה מתיני בשטותין איירי וכן מה שהבאתי לעיל
ממסמרות ואונקלוס וזינן כולוה בשטותין איירי ומחכר הכי דפשוטין
שאין להם חשיבות אלף שם כלי וזינן שנעשו ממחלמן לקרקע בטל שם
כלי דקרקע דמו. אלף מקבילין דחשיב משום קיבוץ אפי' נעשו לקרקע
בגון צינור של הגנות שהתקן בה בית קבול כדורות אפי' שנעשו מקבילין
לא בטלי דאפי' אחר שהתקן והם קטנות כאלף במגלל קיבוץ מקבילין
טומאה במחומר כדמין פ"ד מ"ד ומה"ג גני אלוס וקערה שקבעה
וכפי"ד במקל ששעה בראש מניקה. דע דמנו שכל שנעשה לקרקע
טהור כ"ה ששעה בראש מניקה. דע דמנו שכל שנעשה לקרקע
בשדה מינה ומגלל פ"ד וכן נדויקטור שם ובמקל פ"ד וכו' הרמב"ם
ג הנושה כלים מן העשת ובין החררה. כל הצי און
עליהם אורח כלי כלל ולא נראו לקבל טומאה מעולם וכו' הר"ם והר"ב

טהורין. אלף במקבילין קיבול שלו הוא חשיבותו אפי' אין להם שם בפ"ע
עמאלן. ולהכי לא חיי כל שאין לו שם בפ"ע טהור דלאו כללוא הוא
דמקבילין טמאלן אפי' שאין להם שם בפ"ע וכן נלמד מדברי הרמב"ם
במבואר פ"ט דין ב' ודין ו' דמקבילין לעולם טמאלן ופשוט הוא. ואפשר
נמי דכל מקבל דלא י"ש לו שם בפ"ע. והנהו דמי פוחן מן הדלת והנגר
והמנועול. כולוה פשוטין ניהו: והקורה. נראה דהיינו קודם הבית
כהיא דפ"ק דמ"ק הציר והצינור והקורה ומה שנכנס כן באלף לנטוף
ולא בה'. בגמרא גם כן הגויסא בה' וכן העניקה הרמב"ם צמחור
רפ"ט בה' ומהיו היא דמ"ק בשל עץ והכא בשל עץ מחמת: שנעשו
לקרקע. פי הר"ב וכל המחומר לקרקע טהור. וקשה דהא כל שקבעו
בכותל טמא למחיים פ"ו מ"ב ואזכור שקבעה בפ"ד מ"ד וכן פסק
שקבעו שם מ"ה כולוה טמאלן צמחור. ונראה דהתם טעמייהו דכלוהו
משום שביבויין לא בטלן ממלאכתן. וקמ"ל הכא דאפי"ג דהיי נמי לא
בטלן ממשיטין אפי"ה טהורין כיון שנעשו מחלמן למכרין לקרקע. ומ"ש
ק"י ע"ג שם הרמב"ם דהיי אפי' קודם שחברן טהורין והוא נעשו
לקרקע. י"ל שיש ראייה ליה מן ממסמרות דלקמן דטהורין קודם שקבען
וכן משמע גבי אונקלוס בפ"י וכן משמע בחפספחא שכתבנו פ"י מ"ד

דכתיב (ב' מ"א ח"א) ומהו זה הפועל לכל עניי פתי במקרא לקבל דברי המפתח וגם לפתוח שפתי לדבר ככל העולה על דוחו כמו ולפתוח שפתי (משלי כ) הנה כי ין יטלול
השם פותח בנשנה ובמקרא שמי הארואל יחד עם כהוראל הכל שאליו נטון מטוס אל שעל דיו יפתח הדלת או כי זו נחמה מקום להנחת הציר. כף קרין (בראשית
לב, ט) ח"א פ"ה רבא. והוא המקום המרוחק שהרגל נמונה בו. ויובל היות כי גם הציר העליון היה נטון בפותח (פי' ספא"י) ואין פירעה ע"י מנ"ש בנשנה הפותח שמת האיר דמשמע
שאליו הוא על הפותח ולא ממחמתו. כי כן במקרא נאמר (ירמיה לב) ממתח למללים אף שציר הסכינות רק מתח אצילות ידיו וממעל להנכנס.

שנעשו לקרקע. פירש הר"ב
להשתמש בקרקע וכל המחומר
כו'. ויש לדקדק דא"כ למאי נ"מ
קא פריט להני דוקא. הא כל
המחומר כו'. וראיתי להרמב"ם
זכר"פ מ' מהלכות כלים. שכתב
בהני שאין מקבילין טומאה. ואפילו קודם שיקבעו. וכן
מלאמי בפירושו זכר"י כל המחומר כו' הואיל ועיקר

י כ י
דלת אמק"ט. מדוכלל כשם דלת גם דלת כלי. י"ל דלא מחסב כאין לו
שם בפ"ע. רק כנכלל בשם א' ב' מיני כלים שאין מוארין ושמשיטין שזה
(בלעיל פי ה') אלף דלת בין אומי שכניה או שנכלי מוארין שזה. וגם
שמשיטין שזה. דהיינו לנעילת הפתח. וז ריענעל שקבעו בדלת.
טו שלום שקבעו בדלת. י"ד דע שדלתו שלמן לא היו קבועות בפחם
כמו אלעו. שהצירים קבועים בצל הדלת. אלף צירי דלת שלמן היו
בולטין מחמתם שפה הדלת למעלה ולמטה. והבליטה שלמעלה היה
מחור שמסוף והבליטה שלמטה מחור כחור שבאקופה. אולם
מפני שכל כובד הדלת הוא למטה טפי מלמעלה. לכן עושין כוס קטן
מברזל ומוחבין אומי כהחור הצ"ל שבאקופה. כדי שיקוב כחור הציר
המתחן שדלתו. והי כפי שלם יתחב כחור ההוא יותר ממדת הציר.
ע"י שכיב הציר בו מדי. והכוס ההוא נקרא פותח ונ"י לקמן פי
ע"י. י"א הוא הציר שלמעלה ושלמטה כהדלת שגם הם עשוין
ממחומר. ובי רתוי"ש כי שלם ידע פירושו. והמחה אומי הר"ב ער"ב
נריש בפיין דלקמן ונמחמ"ר משם פטר פטר. ולא נכלל לפני כן הכא
כ"ה דחוק גרזן. ופ"ע ער"ב. שהוא כעין קורנן שקבעו גם אלעו
כהדלת אמק"ט כדי לנקט בו על הדלת כל מי שיהיה לנטום והוא הוא

בית שאול
ב בן המנועול. ע"י טו"ז
י"ד פי"י ש"א מה
השקפה ניהו. וע"י ש"ס
פתי"א ח"ב ק"י ח"ג.
ח"י"א ד"ה והקורה י"א
בצאתי בו. י"ג במנועול
קטן י"א ח"א פ"ש
הקורה היא שגל הפתח
שחפוס בו הדלת. וע"י
נפ"י הרע"ב. (הכר ר'
משה בנכר ז"ל). (נימוקי
הרי"ב).

ח' במחומר הר"ב
פי"א ב' הפותח. ער"ב
פי"י כמין כוס קטן כו'
וצר הדלת סובב עליו כדי
שיהא נוח להפתח וכו'
ודוגמתו במקרא והפחות
כו'. אולם הר"ם הביא
הפסוק היה להוראה
הענין אשר נטן לו במנין
מפתח והוא מהשך.
ואולי הביא הכתוב לראיה
על ב' פירושו ופיה"מ
לרמב"ם הוא לנטון. דע
כי הוראה השג"ש פחה
כבה"ק כאלו פחה הוא
להרביע מקום בעלם לקבל
או להטיל דבר כפי ירמיה
(זכריה יב, כ) ח"א ח"א יפתח ומהו זה הפועל לכל עניי פתי במקרא לקבל דברי המפתח וגם לפתוח שפתי לדבר ככל העולה על דוחו כמו ולפתוח שפתי (משלי כ) הנה כי ין יטלול
השם פותח בנשנה ובמקרא שמי הארואל יחד עם כהוראל הכל שאליו נטון מטוס אל שעל דיו יפתח הדלת או כי זו נחמה מקום להנחת הציר. כף קרין (בראשית
לב, ט) ח"א פ"ה רבא. והוא המקום המרוחק שהרגל נמונה בו. ויובל היות כי גם הציר העליון היה נטון בפותח (פי' ספא"י) ואין פירעה ע"י מנ"ש בנשנה הפותח שמת האיר דמשמע
שאליו הוא על הפותח ולא ממחמתו. כי כן במקרא נאמר (ירמיה לב) ממתח למללים אף שציר הסכינות רק מתח אצילות ידיו וממעל להנכנס.

הנושה כלים מן העשת ובין החררה. כל הצי און עליהם אורח כלי כלל ולא נראו לקבל טומאה מעולם וכו' הר"ם והר"ב

הנושה כלים מן העשת ובין החררה. כל הצי און עליהם אורח כלי כלל ולא נראו לקבל טומאה מעולם וכו' הר"ם והר"ב

הנושה כלים מן העשת ובין החררה. כל הצי און עליהם אורח כלי כלל ולא נראו לקבל טומאה מעולם וכו' הר"ם והר"ב

6

ומשבר של חיה. מושב האשה היולדת. על האננים
 (המה א) מתרגמין על ממזרה: שהוא כורם*)
 מושום מושב. ולא אחפרש*) עוממא מאי. וגם ליל
 דמשבר של חיה אין ישיבתה כלפי חסלה דק"ס
 דלעיל דהא לא פליג ר"י אאקלה: וכסא של כובס
 שהוא כורם עליו כו. כך
 היא גירסת הר"ב. וכן העמיק
 הרמב"ם בפירושו. והכי איתא
 בפ"ט דשבת דפ"ח אשכול הכתר
 דודי לי נכרמי עין גדי מי
 שהכל שלו מכפר לי על עון גדי
 שכרמתי לי מאי משמע דהאי
 כרמי לישנא דמכניש הוא אמר
 מר זוטרא כרי דרז נחמן כדחנן כסא של כובס
 שכורמים עליו את הכלים. והרמב"ם בנחצורו פכ"ה מה'
 כלין העמיק שכובס*) עליו את הכלים וכן הוא במשנה
 פירוש המשניות להרמב"ם

פלה, ומשבר של חיה, וכסא של כובס שהוא כורם עליו את הכלים, אמר רבי יוסי, אין בהם מושום מושב: זה התרם, טמא מפני הדומיו.

ציונים
 וכסא שנת פס:
 ה החרם. שם פכ"ב
 הי"ג:
 שינויי נוסחאות
 ד כורם גדי כובס.
 א"ר יוסי נכ"מ אמר
 רבי: ה החרם גדי
 החרם.

תוספות חדשים
 ד (תרי"ט דה) כסא
 של בלה כו כלפי
 אכילה דבחן פרק
 דלעיל כו עכ"ל.
 ו"ל דה"ה חס אמר יוסב
 עליו אלו עמא מושב כיון
 שאינו מיוחד רק לבלה או
 למא היו לנבי אמר כלי
 שאינו מיוחד לשיבה כיון
 שאין דרך לנע עליו אחר
 וזה מיושב ג"כ שלא פליג
 ר"י לעיל אכסא של כלה
 דלא הר"ב וכוונת דברי
 ר"י נעממא כי ימאקו
 עמו (מה"ל): מיהו
 הרמב"ם בחיבורו פסק
 דלא כרבי יוסי והיינו
 מטעמו של הר"ב היינו

תוספות אנשי שם
 ד ברי"ה סו"ה ומשבר
 כו מחברא. כ"כ הר"ב
 ולא ידעתי ליל לנקט בלי
 מרגום כיון דבממתי נמי
 לא גלי מרגום הא שניה
 והי"ל לנבוא פסקו מלא כי
 בלא כניס עד משבר וכמ"ס
 הרמב"ם. ואפשר דהיינו
 דמשום דנראה לו דמשום
 און כ"כ ראה דלמלא
 הסם ר"ל הירון וה"ק בלא
 על הירון וכו און ללדה
 אכל מהרגום אכניס היא
 ראה גמורה (ש"ל):

אליהו רבה
 ד שהוא כורם עליהם
 את הכלים גרסינן.
 ואסלחו אכסא של כלה
 ואמשר של חיה ואכסא של
 כובס שכורם עליהם את
 הכלים א"ר און כסס
 משום מושב, אכל אי לא
 כורם והאי דלא פליג כרי

פי רב האי גאון
 ד שהוא כורם. ח"ד
 קורס ועונן הרבסי
 גאמר ר' עקיבא (שבת דף
 פ"ח ע"ב) כתיב אשכול
 הכתר שיש שחבל של הוא
 מכפר לי על עון גדי
 שכרמתי לי מאי משמע
 דהאי כס לישנא דכסא
 הוא אמר מר זוטרא כריה
 דרז נחמן (בדמילא)
 דכחנן כסא של כובס
 (שכורם) עליו הכלים:
 ה החרם. פי שיהא
 גלישנא דרזנן ופירושו
 מילה דמכני (קבלת ו'
 כ"ו) האשה אשר היא
 מזוים והרמים ומכני
 (מתוך כ"ו ה') משמע
 הרמים ומכני (תקוקו א'
 ט"ו) יגורו בתומו:
 הו"פ. א"ר און

פירוש המשניות להרמב"ם

הוא הכסא אשר יעשה לאשה ההרה לישב עליו אצל הלירה כמו (ישעיה לו) כי באו בנים עד משבר: שהוא כורם עליו ישים עליו הבגדים עד שיהיו מקופלים. ואין הלכה כר' יוסי: ה החרם. שם השבכה אשר יצודו בו הדגים

מלאכת שלמה
 אני מלאכה מוגה מספר מדוייק ממכתיב יד הרמב"ם ו"ל בעלמו
 נחמיה שמו נכופו שכורם נמ"ס*). און ככסא משנה לא משמע
 כן. ה החרם. נחמס נקודות דכן הוא נכסר מיכה. וזוטו.
 כמו זוטו של ים דהיינו ארעיתו ומחמיתו אכל ר"י ו"ל כר"פ אלו
 מלאכות פי וזוטו לשון גודל ופירוט כמו ולא אילני ולא זוטות.
 (י ותי"ב פי' החשיות המוגה ותי"ב אמ און שם ט"ס.)

תפארת ישראל

(ה) ותמוה מ"ט דר' יוסי. הרי כסא כלה ומהו חו שפיר
 לשיבה. וגם כסא כובס. מ"ט מישיבת הקסא (פכ"ב מה"ל) דלע"ג
 דעשו רק למלאכתו אפי"ה מק"ט מדרס. ובהוב' חרשים כ'
 דעממא דר' יוסי דכיון דמיוחד רק לבלה ומהו וכוונת ה"ל כלתו
 מיוחד לשיבה לכל אדם וה"ל להיושב עוממא. ותמוה אפי"ה מישיבת
 הקסא ממי ימנא הכי וגם מעולם לא שמענו עוממ"ל כזה. רק
 מישיבת למלאכה. אכל לא מישיבה לשיבה אחרת. שנאמר להיושב
 עמוד מדגרה להוסיב עליו אדם אחר. והו דלפי דברי מוס'
 חרשים. אפי"ה כ"ס כסא שאינו שלו אשמק"ט מדרס. מדא"ל
 העב"ט"ג להב עמוד ואשכ אני עליו. וכן קי"ל בלממא. מדלמרינן
 ב"ק (דק"י) משכבו ולא הגזל ואמרינן בתי"כ יכול נעמט גס
 הגזל. ח"ל עמא. ומה ראיית. מרבה אני גזב שנחלשו בעלים
 ממנו וכו'. אפי"ה גראה כזור דכל כסא דלא נחלשו בעלים ממנו.
 הי"ל כסא אחר אשמק"ט מושב. וכן כתב הרמב"ם מפורש (פכ"ד
 מגלים ה"ו) דכסא שאינו שלו אשמק"ט מדרס. אפי"ה דפליגי
 הכא ככסא כלה ומהו וכוונס. כישב אדם אחר ק' ממנ"י היכא
 איירי אי בשכסא שיך לבלה ומהו וכוונס. וישב עליו אדם אחר.
 מ"ט דרבנן דמממא. הרי גם כל כסא שישב עליו אדם שאינו
 שלו לא נעשה מדרס עי"ו. ואי מיירי בשכסא שיך לאותו שישב
 עליו כשהוא זב. ורק שימדו לבלה חיה וכוונס. קשה מ"ט דר' יוסי
 דמטהר כשישב עליו בעל הכסא. וכי ק"ד דבעל הכסא שהכסא
 שלו לא יעשהו מדרס. והך שאין הכסא שלהן רק יחדוהו להן
 יעשהו מדרס. ואח"כ דפליגי במשמעות מלת משכבו. דלח"ק
 משמע דכני בשכסא שלו. אפי"ה דמיוחד לשיבת אחר. או כשישב
 עליו האדם אחר שמוחד לו הכסא. אפי"ה שאינו שלו. ולפיך בין
 שישב עליו בעל הכסא או אחרו אדם שמוחד לו הכסא. עממא
 מדרס. ור' יוסי ק"ל דמשמעות מלת משכבו מרמי משמע. שיהא
 שלו. ושלא יהיה מיוחד רק לאדם אחר. ולפיך הך ג' כסאות בין
 לא נעשה הכסא מדרס. ולהכי חנא קמא ורבי יוסי שחמא קאמרי מר
 עממא לכל אדם ומר מטבר לכל אדם. עבי"ה קשה הרי ישיבת הקסא (פכ"ב מה"ל)
 אחר. ואפי"ה עממאין להישיבה בין כשישב עליו בעל הישיבה או המסמח. ולמה לא פליג גם החס ר' יוסי. ודוחק לומר דבדממא גם
 החס פליג. והיה קסא ואח"כ מחולקת. וכבר כתבנו במקום אחר. דלע"ג דכסא"ג קי"ל דאין הלכה כקסא. היינו דלא ימנא דהלכה כך
 דמממא בלשון קסא. אכל אפי"ה אפשר שיהיה הלכה כך מהוכחה אחרת. וכי הכא דלמרינן יחיד ורבים הלכה כרבים. אפי"ה נגד ר' יוסי
 ח"י במחבר הש"י ה ר"ב דה החרם. וקרוי זוטו וכו'. והנה מדנא כתי' הידיעה משמע ד' ה האחרונה היא מן הסם ולא כתי שגאופן האחרון אי אפשר לנבוא כתי' הידיעה

כלה. אינו עשוי אלא לכבוד ומתייבן הכלה עליו לפי רגע וכן של
 כסא. אינו אלא לשעת לילה. הר"ש ו"ל. וכסא של כובס
 שהוא כורם. גרסינן נמ"ס ואיתא בשבת פרק ט' דף ס"ח
 והסם קתני שכורמין עליו את הכלים וכן העידן הביאנו בערך כרס
 נמ"ס. וכרמב"ם שם פכ"ה סי' ב' כחוב כסא של כובס שכובס. און

י כ י

נעשית אפי"ה. כו הוא כסא תשוב שיושבה עליו כיום חמומה
 (נכ"כ מ"ד). כח הוא כסא שיושבה עליו האשה כשכורעת לילה.
 שעשוי מקום המושב משופע קתן לחוריו באופן שיהיה פה בית
 הרסם שלה גלוי. כדי שיהי נוח להמילדת לקבל ממנה הולד.
 בט שמוקם המושב שבכסא זה עשוי מנ"י דפין מוחסו זה על זה.
 ההסבס מקפל הנגדים ומינחין בין ב' הדפין. והוא יושב על
 העליון. כדי לנכות ולהכניד על הנגדים שחמיו. ל ר"ל אמ"ט
 משום מדרס. והא דמנחור לעיל (מ"ד מ"ד) דכסא כלה שלם
 מק"ט מדרס היינו דלא כר' יוסי (ה). לא רשע העשוי מחוטיין.
 לב הוא מעליה קטן אריג שמוחד בשולי הרסם ומשופע
 בהעמלית הוא ענין כס. כדי להניח בחובו האוכל. כדי לפחות
 הדגים מגוש הרסם. ואפי"ה שאין בהעמלית גע"ג אצבעות אפי"ה
 מק"ט מדרס לו כ"ק כ"ס. וגם בל"ז אפי"ה לא היה זו כ"ק ה'
 מק"ט אף שאין זו גע"ג אצבעות. והיינו מדעשאו מחמילת לשם
 כך כפי הראוי למלאכתו (בשבת ט"ג ג) ואזב מעליה זה כל הרסם
 המחוזר לו מק"ט. מדעשהו עשויין להכלית א'. הי"ל כל א'
 כאכרי כלי. וגם בל"ז כל המחוזר לטמא עממא. (נפ"י"א מה"ל) ופי"ב
 מ"ד וה"ג אמרינן בקדרוס (פכ"ד מ"ד) דמחוזר בקביעות הי"ל
 טלו גוף א' ומק"ט אף הקסא שהוא פשוטי כ"ע. כ"כ הכא אף
 שרשע לנד אמק"ט (מדות פ"ג מ"ד) אפי"ה דמחוזר להעמלית
 בקביעות מק"ט עמו. ובז"הו לא דמי למיכה ומגורות (פ"ט
 מ"ו) דהסם אין השמיט שניהן אגוד יחד נומ"ס נעטו סי' ג'.
 פיהו רשע בלי ועמו אמק"ט. משום דכל רשע דגיס עשוי מחוטיין
 קטורין זכ"ו. ואין לא קלות ולא אריג. אכל שאר רשמות שעשויין
 ע"י קליעת חוטיין זכ"ו כל קלות הי"ל כאריג ומק"ט ונו"י פכ"ד
 טע"ו חוץ משל נמרים שנקביו רחבים ביותר אין דומיא דנגד
 ואמק"ט (נעדות פ"ג מ"ד).

הוא הכסא אשר יעשה לאשה ההרה לישב עליו אצל הלירה כמו (ישעיה לו) כי באו בנים עד משבר: שהוא כורם עליו ישים עליו הבגדים עד שיהיו מקופלים. ואין הלכה כר' יוסי: ה החרם. שם השבכה אשר יצודו בו הדגים

דק מגמט
 ז מטמא
 ס על ג' פ'
 ראויין לה'
 : שיבה
 נקניה
 לישב
 שהסירה
 זה. וזה
 חמור
 בה טמא
 לא חוה
 הנקצים
 המושב
 מקום
 עממא:
 סת שר'
 ת עשוין
 פ. מפני
 ה:]

הראשון
 ים ישימו
 שר לאדם
 אשר בין
 הרי אלו
 זכב נעשו
 בפתיחת

זר והטמא
 זר. נראה
 יח עממא
 דכני נמי
 שלו עממא
 זכ"ו ר"ע
 וק דלוקב
 שפרצין.
 ים. מפני
 גמים ודלא
 ל ממ און
 סא שר'

דחוק. אבל
 ועי"ו יכול

בהקדים
 דעשה כה
 ויודין רק
 קבל עי"ו
 סת המת.
 עליה הוב

במאין
 עוממא וז
 וכל נדנה

ציונים
 והכ"א מדרס. מ"י
 פ"ג מה' כלים ה"א.
 כ"ד מ"א מ"א חוץ
 מש"צ צ"ב. מ"י ס
 ה"ג. ה הקלע שבי"ט
 קבול ש"ה. מ"י פ"ג
 מה' כלים ה"ג. והכ"ב
 מ"א. מ"א. מ"א. מ"א.
 אצבע ש"ה. מ"י
 פ"ג מה' כלים ה"ג.

שינויי נוסחאות
 ד גלילון. כ"י גלילון.
 נ"מ גלילון. ה הקלע
 שבי"ט קבול ש"ה
 א"ר. כ"י מ"א. כ"י
 אצבע ש"ה. מ"י
 ש"ה בית קבול
 ש"ה א"ר.

תוספות חדשים
 ד במשנה והכ"א מדרס.
 נ"מ ט"ו ט"ו דף כ'
 מקוין דנעננה כ"י
 ל"פ דט"ו ט"ו ונדאס
 נ"י ל"פ ש"ה ט"ו ט"ו
 פ"ג א"ל כ"ר מקומות
 מ"י מ"י דל"פ ד"ו
 עליהו דע"ב ד"ו
 מ"מ מ"י דמק"ו ו"מ
 דל"פ ד"ו (ה"א ב"י)

מת. פי' הר"ב מהלכות וכו' ויש להם שפה קניי.
 ואע"ג דמדרבנן מטמאין אע"פ שאין להם צימ קבול.
 [כמ"ש הר"ב בריש פ"ג דכלים] הכל היכא דליה להו
 גדנפא, עשויין לסיכות. מוס' פ"ק דסוכה דף כ'. ועיין
 פ"ט דכלים משנה ו': והכ"א

טמאות טמא מת. דב"ר רבי
 דוסא. ונתקמים אומרים, מדרס.
 כל הקליעות טהורות, חוץ
 משל גלילון, דב"ר רבי
 דוסא. ונתקמים אומרים, כלם
 טמאות, חוץ משל צמרים.
 הקלע שבי"ט קבול ש"ה
 א"ר, טמאה. וישל עור, רבי
 דוסא בן הרבנים מטהרי.
 ונתקמים מטמאין. נפסק בית
 דוסא רבי דוסא בן הרבנים להשליך בית אצבע ש"ה. כמין נקצ קטן שמלניס

פירוש המשניות להרמב"ם

האבנט פתיגיל מלה מורכבת מן פתיל גיל וחכמים מטמאין
 אותו כולן מלבד הקליעה שעשויין מוכרי הצמר לקשור בה
 אגודות הצמר לפי שזו אינה מכלל הכלים אבל היא במקום
 חבל או מיתר ואין הלכה כ"ר דוסא: ה הקלע הוא כלי
 שזורקים בו המים. והוא לשון המקרא יקלעה בתוך כלי
 הקלע וממנו נגזר קולע באבן וצורתו ידוע ומפורסם ובשתי

מלאכת שלמה

כלי לפי שאינו עשוי רק לזרוק אבנים ומעשה מקל בעלמא הוא
 עושה ורובן קבוי כל שהוא ואע"פ שאין בו חמש על חמש כדון
 העור טמא משום כלי. בפסק בית אצבע ש"ה מהורה. לפי
 שאינה ראויה להשימה אבל אם נפסק בית הפקיע שלה טמאה.
 בית הפקיע הוא ההלש שטמאין בו חוטי משי כדי להשמיע
 קול בשעת זריקה הרב"ד ז"ל. והל' פ"י הר"ר שלמה שיריליו
 ז"ל הקלע נשמי קטומיה יש כמין נקצ להכניס אצבעו וקראל בית
 מכניס בה אצבעו ועשוי בה כמין נקצ להכניס אצבעו וקראל בית
 אצבע והשמי מחויקו צדו כשרואה להשליך האבן וכשיסוב הקלע
 באויר ורואה שחל מנמה האבן בשעת זריקתו פומת הפתילה
 השמי שחך לזרוק וזורקת והולכת נצח וקרוי כאן בית הפקיע שכל
 דבר הנראה קצת עגול קרוי כן כמו שאמרו על האוילין פקעת
 פקעות של שמי ופקעים ממרגמן זרם ציעין והאבן שזורקין
 ממקוין אוחה שרואים כעגולה ולפי שדרך אוחה מקום נזרקה קרוי
 בית הפקיע. שבי"ט קבול ש"ה א"ר טמאה. לגבי הכל
 והוא שלא יאכל קלוע ולרובן אפילו קלוע לא בעי אלא כיון דקשורות
 המשיות קנינותיה כדי שהשיש האבן קני דה"ל קלוע ואיכתיב
 ש"י עור. ר' דוסא בן הרבנים מטהר דשעור עור חמש על חמש
 כדמין כלים פ"י ורובן מטמאין מרוביא דלו בעור. בית

בו האצבע: בית הפי
 כשמצנע הקלע באויר ו
 ו השבויה. אשח* כהן
 ולא מיישין שמה הנכרי
 מן המרומה: שהפה
 הוא הפה שהתיר.
 שהאמינוה כשארמה נשני
 יש להאמינה כשארמה ו
 א"י: ז הבמא עומד.
 עומד מחמת האהל או מחמת
 והאדור עובר. דרך ש
 * בכחכות דלוי ע"כ פירש"י בת"כ
 הר"ע"ז או אשח.

שאמרה נשפיתו וק
הפה שהתיר ו**אם יל**
אינה אוכלת: ז **אן**
מטהרין. **פיצה**, ו

האשה שאמרה נשפית
 שהיא ג"י הרמב"ם דל"י
 ז ארבעה ספיקות וכו' ו

קצותיו כ"י חרין ארוכין אחד
 והוא הנקרא בית אצבע ו
 כשזורקין האבן וכשמסבב ד
 יתיר אוחה מידו וישמע מ

אצבע ש"ה מהורה. דלא
 דלע"ג דמסק בית הפקיע ל
 נטומאה והן צנח דברי ה
 שנשמיה נה טפט. ו השב
 דף ל"ז ונעשין דף פ"א ברי
 וכו'. שנייה כ"י עני דמסק
 החס כמכמים. שהפה וכו'
 וכו'. וגם הר"ר יוסף ז"ל מ
 מימן י"א. ז ד ספקות ו'
 וביד נפט"ו דה"ל שאר אבנה ו
 עומד והמהור עובר המה
 וכו'. כן ז"ל. ופי' הרב"ד ז'
 נמת ולדס הטוגע בו טמא טו
 הטמא עומד ברה"י סמוך ומי
 יקרב לפתח הבית אפשר שיג
 שהטמא עומד ברה"י מלומלכ
 מטמא דקצנר כיון שהטמא
 טומאה [רשות] היחיד הו' ו
 ברה"י. והטומאה והטמא
 קרקע דהסח אפילו מרוביחו
 להשאל אלא צדו אלס כגון ש
 נטול טהרות ועוברים זה בצד
 אפשר שחנח בהן טומאה אה
 בכו"ר ר' יהושע מטמא וחכמי
 לקדק למה. לא הוציר רה"

מדחין עשוי רק לקלוע הו"ל
 שנראש הקלע, שבו מכניס ה
 שנחמתים הקלע מנחוץ, כדי
 בשעת זריקה. והרי גם כשנפסק

י כ י

כב מדיש להן בית קבול ע"י השפה. דבאין לו בית קיבול אין
 מק"ט כלל. דלע"ג דשאר פשוטי כלי עץ מק"ט עכ"פ מדרבנן
 כשיש לו זרם כלי ומשמש לאדם וכלים [נפט"ו דכלים מ"ד], ולמדרכ
 מק"ט מדאורייתא כשעשויה לשפכה ונ"י יקח דעם מ"י מ"ן וכל
 המקבל טומאת מדרס טמא גם כשאר טומאות [נפ"ה פ"ו מ"ן].
 עכ"פ מולתה קשור הן ועשויה רק לסוך, ולא מהשבו כלי כלל,
 להכי טהרות אפילו מדרבנן לשאר טומאות. ומה"ט נמי אינן
 מק"ט מדרס, דמדמיוחד רק לסיק, אומרים לזכ הוישע עליו עמוד
 ונעשה מלאכתו ונ"י יקח דעם מ"י כ"ג: כג ר"ל אפילו למדרס
 מןקבל טומאה, מדחיו לשפכה כדומק: כד ר"ל כל הקלוע כרשה:
 כה ר"ל אין מקבלת טומאה, דמדמלא נקבים אין חשובים נגד:

תפארת ישראל

כב אצבע קלוע, דכסוגורו מוחמו יחד, ואין הנקבים נראין, ומקרי
 שפיר נגד: כו ר"ל מקבלות טומאה: כח רשה שאגודין בה
 הסחורים אגודות אמר, וטהור משום שהנקבים של רשה זה רחבים
 נקביו צומר: כט [שלידער], שזורקין בהן אבנים במלחמה, כעין
 שעשה דוד לגלית: ל שהקלע הוא רצועה של עור רחבה איזה
 אצבעות, והוא עשוי כעין עיבה גדולה, ובאמצעות העיבה יש גומא
 שמשים שם האבן שמשליך, והוא הצימ קטול. ולפעמים עשויין הצימ
 קבול מאריג של פשתן: דא ר"ל או הקלע מקבל טומאה, אף
 שהצימ קבול קטן: לב אם הצימ קבול עשוי מעור: דג ר"ל אף
 מקבל טומאה, מדחין בהעור ה' על ה' עשמים כשיעורו לקבל
 טומאה [נפ"ה פ"ו מ"ן]. ואין שמיש הקלע עושהו כלי דעכ"פ

מהם וכי
ואין לומר
זמרם ז"ל
זו:
ושום כיון
ל משקה
רי לדבריו
ידי הקוה
דצא משם
ודאי דלא
ש בדבוי
ים היוצא
ים מגפתו
א מכשיר.
דם שאינו
ורה למה
ו ואמרינן
זהור ודאי
כלל:
תמה מה
זה כלחם
תמה על
של אדם
בריו שזה
שם בד"ה
ונבילות
לה נפשו
ייב עליה
כמבואר
עי סרוח
דם שחין
ולדעתי
אם יוצא
גל כיוצא
יוצא נקי
ז שחין:
מן האדם
ך מחיים
לי הכשר
זר קודם
מושכלים
כ וקודם
ך ראייה.
ןמו פ"ג
בכפרים
מחשבה
ובה אינו
לבהמה
וני אחר
י"ח ע"א
זהור ר'

עקיבא להיות שונה כר"י ואפילו ר"ע קודם שחזר בו
לע"ד דדוקא בחלב ס"ל שהוכשר קודם המחשבה לפי
שחלב אף שבכפרים צריך מחשבה הרי בכרכים מן הסתם
הוא נחשב אוכל ולכן ס"ל דעכ"פ אפילו בכפרים מועיל
הכשר קודם מחשבה וכן בעולשים דלענ"ד בעולשי גינה
מיירי דמן הסתם הם לאדם ולכן קאמר שלקטן לבהמה
מכלל דסתמן לאדם ולכן זה הוא דומה לחלב בכפרים
ומיירי ר' יהודה ראייה ממנו אבל בבשר אדם שמן הסתם
בשר מן האדם החי לא קאי לאדם כל זמן שלא חתכו
בפירוש לאדם וכמ"ש התוס' בכריתות דף כ"א דלכלב לאו
דוקא דהה"ד לרפואה וכוה שמן הסתם אינו אוכל בשום
מקום אפילו ר"ע קודם שחזר בו מודה דלא מהני הכשר
קודם המחשבה. ומעתה הרי משנה זו דעוקצין החותך מן
האדם בחתכו לכלבו מוקי לה כמס' כריתות דף כ"א ע"א
וא"כ הדם שהיה עליו בשעת חתיכה לא הכשירו שאו
עדיין לא נחשב אוכל אדם ואם אח"כ חושב עליו לאדם
משכחת לה שכבר נתקנה הדם ולכן שנינו שצריך מחשבה
והכשר:

ואם יקשה א"כ למה לא כתב הרמב"ם בבשר הפורש מן
האדם ג"כ אע"פ שהוכשר בדם צריך הכשר אחר
המחשבה כשם שכתב בחלב שחוטא. שתי תשובות בדבר.
חדא איך שייך לומר אע"פ שהוכשר בדם שהרי באמת לא
הוכשר אז בשלמא בחלב קאמר אע"פ שהוכשר בשחיטה
דהיינו כל הבהמה הוכשרה בשחיטה אעפ"כ חלב זה צריך
הכשר שני אחר המחשבה אבל בחותך דבר מן האדם לא
הכשיר הדם שום דבר בהאדם החי לא שייך הכשר ובשר
זה ג"כ לא הוכשר. הא חדא. ועוד שאין דרכו של הרמב"ם
לכתוב מה שלא נתפרש במשנה בשלמא בחלב בהמה
שחוטא יש שם בתוספתא דטבול יום פרק ה' באמת
פלוגתא בזה והובא בחולין דף קכ"ח ע"א ור"ע קודם
שחזר בו אמר א"צ הכשר שכבר הוכשר בשחיטה ולבסוף
חזר והורה לכן כתב הרמב"ם אע"פ שהוכשר בשחיטה:
ובזה ג"כ נדחה מה שרצה לתרץ ע"פ סברתי דכל דם
מכשיר את דברי הרמב"ם בפ"ג מט"א ה"ל ט'
שכתב החותך מבשר האדם וכו' א"צ הכשר, ורצה מעלתו
לומר שהטעם משום דא"א לחתוך בלי יציאת מעט דם לכן
א"צ הכשר, ושוב כתב דעכ"פ בלי יציאת מעט דם לכן
שהשיג שם על הרמב"ם וגם הכ"מ נדחק להליץ בעד
הרמב"ם ולא ינחא לי' ליישב כנ"ל מכלל דאינהו לא ס"ל
סברא זו עכ"ד:

אני אומר לא מדוברין וכו' לא יסייעני ולא יפרכני. ועפ"מ
שכתבתי כבר נדחה הסיוע עם הקושיא שהרי הדם
אינו מכשיר קודם המחשבה ושפיר מותיב הראב"ד, וגם
הכ"מ מלבד שאני תמה שהרי הכ"מ הוצרך לתרץ המשנה
הנ"ל שם שסותרת דברי הרמב"ם שהרי בפירוש שנינו
החותך וכו' צריך מחשבה והכשר והוצרך הכ"מ לתרץ
דמשנתנו מיירי שנחתך שלא ע"י אדם ואולי באמת זהו
ההפרש בנחתך שלא ע"י אדם אין הדם מכשיר דבעינן כי
יתן דומיא דכי יתן וכיון שנעשה שלא על ידו לא ינחא
ליה:

ואמנם לפמ"ש פשוט שאין הדם ההוא מכשיר ולכן פירש
הכ"מ שבחותך לכלב אין צריך הכשר כלל ולא

מטעם שכבר הוכשר. ולתת טעם למה א"צ הכשר הלא
באמת דברי הכ"מ תמוהין וכבר תמה עליהם הבה"ו
בכריתות דף כ"א ולכן אין להאריך בהם, ואף שבאמת מה
שעלה על דעת הבה"ו שם דלדעת הכ"מ לאדם צריך הכשר
לדעתי מעולם לא עלה זה על דעת הכ"מ ולשון הכ"מ
שכתב שם וז"ל וע"פ הרברים האלה הוכרח רבינו לפרש
דהא דתנן בפ"ג מעוקצין החותך מן האדם צריך מחשבה
והכשר לאו בחותך לאדם היא דהא ההוא א"צ מחשבה וכו'
אין לאוקמי בחותך לכלב דהא ההוא א"צ הכשר וכו'
יעו"ש ומדכתב בחותך לאדם א"צ מחשבה ובחותך לכלב
כתב דההוא א"צ הכשר עלה ע"ד הבה"ו דלאדם צריך
הכשר. ואני אומר שכונת הכ"מ דלאדם א"צ מחשבה ולא
הכשר וא"צ מחשבה שכתב היינו אפילו מחשבה א"צ
דכלפי מה שכתב בחותך לכלב דצריך מחשבה וא"צ הכשר
כתב בחותך לאדם דגם מחשבה א"צ והכשר לא הוצרך
למימר שאם בחותך לכלב א"צ הכשר ק"ו בחותך לאדם,
ואעפ"כ גוף הדברים שיהי' דבר הצריך מחשבה ולא יהיה
צריך הכשר הוא תמוה דלא מצינו זה כי אם במה שסופו
לטמא טומאה חמורה:

נמדה שרצה לתרץ דבריו בדברי רש"י לא אאריך ויהי'
כדבריו כי בוודאי אין דרכו מוטעת ואני רואה
שקידתו וחריצותו ובוראי אינו טועה במושכלים העמוקים
וק"ו במושכלים הראשונים. ואעפ"כ לו יהיה כדבריו אכתי
מנא ליה לחלק בין דם נדה לדם צדדים לרש"י, ולא אאריך
בוה ולרוב הטורדה אקצר. ובפרט כי אני היום סמכוני
באשישות מטורח הצום של אתמול ולכן בארתי בקצרה.
והידה זה שלום כנפשו ונפש אוהבו הדי"ש ומוכן לטובתו:

סימן קט

תשובה שלום לכבוד אחי חלמידי ירדתי התיק האלוף התורני
הנפלא מו"ה שמואל כ"ץ מ"צ בק"ק שוויאוי:

מכתבך קבלתי, וששאלת אשה שישבה בבית הכסא
הקבוע בקרקע והדף שיושבים עליו נעשה מן
דף שהיה בתחלה דף שעורכין עליו והיה עליו תורת כלי
בתלוש ואח"כ קבעוהו שם למושב בית הכסא וישבה עליו
האשה לעשות צרכיה ומצאה עליו כתם מה דינו. ונכנסת
בפלפול אם פשוטי כלי עץ כזה הוא טמא מדאורייתא או
מדרבנן, ואמרת שאם אינו מקבל טומאה רק מדרבנן יש
לדון שאינו מקבל כתמים לפי מה שבארתי בנ"ב חיו"ד
סימן נ"ב טעם הדבר למה דבר שאינו מקבל טומאה אינו
מקבל כתמים ולפי טעם ההוא כל שאינו מקבל טומאה מן
התורה אינו מקבל כתמים. ושוב פלפלת אם התבור בקרקע
מבטלו מקבלת טומאה וכתבת שהיא מחלוקת דר"א ורבנן
כפ' ט"ו מכלים משנה ב' דף של נחתומין שקבעו בכותל
וכו' והלכה כרבנן דמטמאין, זהו תורף שאלתך והארכת
בדברך כמה פרטים:

והגדה מה שפשוט אצלך שמה שמקבל טומאה מדרבנן
אעפ"כ אינו מקבל כתמים אין אני מסכים עמך
ולפי סברתך כלי שכבר הוא טמא לא יקבל כתמים דהרי
שוב אין לנו לפלפל בשביל כלי זה אם הכתם הזה טמא או

טהור שהרי הכלי בין כך ובין כך כבר הוא טמא. וא"כ בזה"ז שכלנו טמאי מתים וכל הסדינין טמאים באוהלה המת וטהרה אין לנו בטלו כל טומאת כתמים בנשים אתמהא, אבל חכמים לא חלקו דבריהם כאשר ביארתי בחיבורי הנ"ל בסימן נ"ב בסוף התשובה (בהשמטה), ואעפ"כ בעובדא דא האשה טהורה דרוב הפוסקים ס"ל דכל פשוטי כלי עץ אפילו המשמשים את האדם ואת משמשי האדם אעפ"כ טומאתן רק מדברי סופרים:

ומה שכתבת שהרשב"א משמע דס"ל שהיא דאורייתא טעית בדמיונו והרשב"א בחידושיו במסכת ב"ב דף ס"ו הביא מתחלה סברא זו שהוא מן התורה ואח"כ כתב וי"א דרשה דספרא אסמכתא בעלמא היא ואין לשלחן וטבלא טומאה מן התורה אלא כשיש להן בית קיבול והכי מוכח במנחות עכ"ל הרשב"א, הרי שהכריע הרשב"א שאינו מן התורה שהרי סיים דהכי מוכח במנחות וכן כתב המשנה למלך בפ"ב מהל' כלים הל' א' דסברא זו היא יחידית וכל הראשונים ס"ל דאין להפשוט טומאה מן התורה. וגם דע כפי שראיתי במדינה זו כל הדפים שהנשים עורכות עליהם אינם בכלל טבלא המתהפכת כלל שאל"כ היה מקום להסתפק שמקבלין טומאה מן התורה עיין מנחות דף צ"ו ע"ב ובתוס' שם בד"ה ולדברי האומר ובמס' ב"ב דף ס"ו ע"א בתוס' כו"ה ושאינו וכו' יעויין שם. ואמנם טבלא של נשי דידן יש להם שלשה לכבויון משלשה צדדים גבוהים קצת ואי"א להפכן וא"כ אין בהם שום חשש קבלת טומאה מן התורה:

ודע שזה שכתבת שמה שחיברו לקרקע אינו מבטלו מדין קבלת הטומאה שהרי בזה נחלקו ר"א ורבנן בדף של נחתומין שקבעו בכותל והלכה כרבנן ג"כ לא צדקת לגמרי כי בזה יש חילוק בין דבר המקבל טומאה מן התורה ובין דבר המקבל טומאה מדרבנן שבוה דאי חיבורו בקרקע מבטל תורת כלי ממנו לגמרי. וזה לשון הרמב"ם בפ"י המשנה שם בפ"י ממס' כלים משנה ב' ודף של נחתומין לוח פשוט יקטפו עליו הבצק וכבר אמרו בש"ס כ"ב דף ס"ו בדף של מתכת מחלוקת אשר פשוטי כלי מתכת מקבלים טומאה כמו שיחבאר אולם דף של עץ אע"פ שהוא מקבל טומאה מדרבנן כאשר קבעו בכותל הוא טהור לדברי הכל עכ"ל הרמב"ם שם.

דן אמת שלשון הר"ש שם בפ"י המשנה בד"ה ר"א מטהר בפרק המוכר את הבית מוקי לה אף בדף של מתכת ומטהר משום דקבעו בכותל עכ"ל הר"ש. ומלשון אף בדף של מתכת משמע דגם בשל עץ מיירי, ואם זהו כוונתו דבריו תמוהים. דא"כ אין אמרינן שם במס' ב"ב לעולם רבנן היא ושאינו שאיבה דרבנן יעו"ש, ואי נימא כדברי הר"ש א"כ רבנן מחמידי אפילו בדרבנן ומה מועיל שאיבה דרבנן, וצריך לדחוק בכוונת הר"ש שעל דברי ר"מ הוא אומר שמשטהר אף בשל מתכת אבל רבנן ודאי דדוקא בשל מתכת מטמאים וכן הרע"ב שם העתיק דברי הרמב"ם. ואחרי כל הצעות הללו נבוא לנדרן שלפנינו:

הנה בש"ע סימן ק"צ סעיף יו"ד כתב המחבר כתם וכו' כיצד בדקה קרקע עולם וכו' והוסיף רמ"א בהגה"ה או בית הכסא שאינו מקבל טומאה יעו"ש. והגה"ה זו היא מהמרדכי וסמ"ג, ואמנם בדברי המרדכי וסמ"ג כתב סתם

בית הכסא ורמ"א הוסיף שאינו מקבל טומאה לפי שיש בתי כסאות שאינן מחוברים ואלו כודאי מקבלים טומאה, חדא שהרי עשויים למושב ומקבלין טומאת מדרס, ועוד שהרי יש להם בית קבול הרעי וכמבואר במשנה ב' פ"ז דכלים בית הרעי כו' טמא ולכן הוסיף רמ"א וכתב שאינו מקבל טומאה. ומעתה אם הוא מחובר לקרקע אינו מקבל טומאה והספק שלך כיון שדף זה מתחלתו היה תלוש והיה כלי שהיה דף שעורכין עליו. הנה לפי שביארתי לעיל דהלכה אין בפשוטי כלי עץ רק טומאה דרבנן. וא"כ כיון שחיברו בקרקע ודאי לכ"ע בין לר"א ובין לרבנן הוא טהור וכמו שכתבתי בשם הרמב"ם:

וב"ב זה אני כותב לרווחא דמילתא להתלמד במקום אחר. אבל באמת אפילו אם מקבל טומאה מן התורה היה חבור לקרקע מבטלו דאפילו כלי ברזל שאין החבור לקרקע מבטלו מתורת כלי היינו אם לא שיהיה בו וחיברו כותל שהוא אבל אם שיהיה בו כשקבעו אינו מקבל טומאה וכל הרמב"ם בפ"י מהל' כלים הל' כ"ד מניקת כו' שכל כלי מתכת שקבעום בקורה או בכותל מקבלים טומאה כשהיה עד שישנה את מעשיהם כו' ע"ש. והרי דף זה שהיה דף שעורכין עליו כשקבעו למושב בית הכסא היה צריך לעשות נקב גדול באמצע ולשנותו ממה שהיה:

ועוד נלע"ד שאפילו לא חיברו בקרקע משפתח בו נקב גדול כזה אפילו אם הוא עדיין רחב מכל צד ויכול לערוך עליו אפילו הכי כבר נטהר ולא גרע מכלי עץ שחלקו שאף שכל חלק ראוי בפ"ע מ"מ כיון שלא נעשה מתחלה ע"ד כן לחלקו הוא טהור כמבואר במשנה ריש פט"ו דמס' כלים כל כלי עץ שנחלק לשנים טהור חוץ משלחן הכפול כו' וכתב הרמב"ם שם בפ"י המשנה שלחן הכפול שלחן של פרוקים כו' ולזה כאשר נחלק לשנים טמאים לפי שכל חלק ממנו שלחן בפ"ע ולזה יסכימו בו בעת עשייתו כו' וכן כתב בחיבורו יד החזקה פ"ו מכלים הל' ט' כל כלי עץ שנחלק לשנים טהור ואע"פ שמקבלים כו' חוץ מכלי עץ שחציו או מקצתו כלי בפ"ע מתחלה עשייתו כגון השלחן הכפול שמתחלה נעשה ב' חלקים והרי הוא נכפל ונפשוט כו' ע"ש. הרי מבואר שאם לא נעשה מתחלה ע"מ כן אינו מקבל טומאה אחר שנחלק אע"פ שכל חלק ראוי בפ"ע. מכל הלין טעמי האשה הזאת טהורה היא:

ומה שהוקשה לך על מ"ש בחיבורי נ"ב ח"ד סימן צ"ו דבית קיבול העשוי למלאות שמייה ב"ק היינו מדרבנן א"כ נשאר קשה קושיית הגמרא שם בזכרים פשיטא, ומה דמשני שם הגמרא מ"ד נגזור זכרים אטו נקבות קשה כיון דנקבות גופייהו פסולים רק מדרבנן איך נגזור גזירה לגזירה. לא ידעתי מאי קא קשיא לך ודילמא היא גופא קמ"ל דבית קיבול העשוי למלאות הוא רק מדרבנן ולכך לא גזרינן אטו נקבות:

ומה שהוקשה לך על מ"ש שם בחיבורי דכל שתחלת עשייתו ע"מ לחבר בקרקע אינו מקבל טומאה, והקשית א"כ בצינור שחקקו שיש חילוק בין חקקו ולבסוף קבעו ובין קבעו ולבסוף חקקו נפלוג בחקקו ולבסוף קבעו בין חקקו חיפך ע"מ לקבעו ובין נמלך אח"כ לקבעו. אני תמה מה ענין שאיבה שתלוי רק בשם כלי ואף שאינו

מקבל טומאה ובה לא מהני אפילו שאינו מקבל טומאה מ"מ שם כלי המוכר את הבית דף ס"ו ע"ב ד"ו בתלוש אבל לענין קבלת הטומאה טומאה מן התורה אם עשאן ע' מקבלים טומא:

ודע שתחלת הסוגיא שם במס' ו' רחב ואין כאן מקום להאריך. התם דאיכא תורת כלי בתלוש, דאינו תלוי בקבלת טומאה הוה כר"א אלא דכיון דיכול לאוקמי כרבנן. ואולי כוונתו כאמור לעולם ודע שמה שכתבתי בחיבורי נ"ו לקבעו בקרקע אינו מקבל טומא פ"י ממס' כלים משנה ב' כל הדלת כו' שנעשו לקרקע. וכן בחיבורו ריש פ"ט מהל' כלים כי מפני שאלו עשאן לקרקע או לשי טומאה ואפילו קודם שיקנן **ואמנם** דע שלכאורה יש לה נחתומין שקבעו בכנו

אפילו גמר תקונו שהוא המביאו אחר שקבעו כדמוכת שם בב"ב ו' ולבסוף חקקו נמי וכן מבואר ב' בד"ה וחכמים מטמאים, זה ל' שמחליקין אותו לכך הוא במק משוי ליה לגמר כלי לקבל טומא ולבסוף קבעו ובין קבעו ולבסו טהור כו' ולרבנן הכל טמא ענ אפילו לא נגמר קבולו לטומאה טומאה ואף דמוקי ליה לבסוף ו מיירי שסוף תיקונו היה אחר שו מקבל טומאה כי אם אחר שנגמו גולמיהן טהורים כמבואר בחולי מטמאי אפילו לא נגמר תקונו קשה מדוע יגרע מאם היה ו בקרקע והרי גמר הכלי **ואמנם** עיינתי שם בפ"י הר"ש

שהבאתי שכתב שנו הקרקע ע"ש בר"ש. והך דף נד אפילו גמר תקונו היה אחר ש עתה הנחתום משתמש בו וענו הוא של נחתומין ולמלאכת הנ לו בשימושן ולכן מטמאין דאי קבלת הטומאה ממנו אפילו ו דבר שנעשה מתחלה לחברו ב רק עם הקרקע זהו אפילו קודם טומאה וכמו שהבאתי לעיל מהל' כלים. ואני אומר לך או טומאה בכלים הב

א כלי שלגוף תשמישו א"צ בהשמישו אפילו חיברו

ז לפי שיש ים טומאה, מדרס, ועוד נה ב' פ"י כתב שאינו אינו מקבל חלוש והיה ארתי לעיל וא"כ כיון לרכבן הוא

מקום אחר. התורה היה בוד לקרקע יברו כמות ומאה וז"ל שכל כלי אה כשהיה שהיה דף היה צריך זיה:

ח בו נקב צד ויכול מכלי עץ ולא נעשה ושנה ריש זהור חרץ ונה שלחן א' ק לשנים סכימו בו יו מכלים שמקבלים מתחלת חלקים שאם לא שנהלק שה הזאת

סימן צ"ו ו מדרבנן טא, ומה זשה כיון ר גזירה יא גופא בנן ולכך

שתחלת טומאה, ולבסוף וף קבעו זעו. אני ז שאינו

מקבל טומאה ובוה לא מהני אפילו חקקו ע"מ לקבעו שאף שאינו מקבל טומאה מ"מ שם כלי עליו בתלוש ועיין בפ' המוכר את הבית דף ס"ו ע"ב ד"ה דאיכא תורת כלי עליו בתלוש אבל לענין קבלת הטומאה אפילו בכלים המקבלים טומאה מן התורה אם עשאן ע"מ לקבעם בקרקע אינן מקבלים טומאה:

ודע שתחלת הסוגיא שם במס' ב"ב עמוקה וצריך ביאור רחב ואין כאן מקום להאריך. ולמסקנא דקאמר שאני התם דאיכא תורת כלי בתלוש, ולפי מה שביארתי כאן דאינו תלוי בקבלת טומאה הוה מצי לאוקמי הך דצינור כר"א אלא דכיון דיכול לאוקמי כרבנן יותו ניהא לאוקמי כרבנן. ואולי כוונתו באמרו לעולם רבנן היינו אפילו כרבנן. ודע שמה שכתבתי בהיבדוקי גי"ב שאם עשאו מתחלה ודע שקבעו בקרקע אינו מקבל טומאה הוא מפורש במשנה פ"א ממס' כלים משנה ב' כל כלי מתכת כו' חרץ מן הדלת כו' שנעשו לקרקע. וכן הוא מפורש ברמב"ם בחיבורו ריש פ"ט מהל' כלים כל כלי מתכת כו' חרץ כו' מפני שאלו עשאן לקרקע או לשמש את העץ אינן מקבלין טומאה ואפילו קודם שיקבעו ע"ש ברמב"ם:

ואמנם דע שלכאורה יש להשיב ע"ז דהרי דף של נחתומין שקבעו בכותל דמטמאי רבנן היינו אפילו גמר תקונו שהוא המביאו להיות מקבל טומאה היה אחר שקבעו כדמוכח שם כב"ב דפרין אי רבנן אפילו קבעו ולבסוף חקקו נמי וכן מבואר ברשב"ם שם דף ס"ו ע"א ב"ד"ה והכמים מטמאים, זה לשון הרשב"ם ותיקון החרץ שמתליקין אותו לכן הוא במקום חקיקת הצינור דתיקון משוי ליה לגמר כלי לקבל טומאה ומדלא מפליג בין תקנו ולבסוף קבעו ובין קבעו ולבסוף תקנו אלמא לרי"א הכל טהור כו' ולרבנן הכל טמא עכ"ל הרשב"ם, הרי דלרבנן אפילו לא נגמר קבולו לטומאה עד שחיברו אפ"ה מקבל טומאה ואף דמוקי ליה לבסוף בדרך של מתכת אכתו בכתי מיירי שסוף חיקונו היה אחר שנתחבר דגם כלי מתכת אינו מקבל טומאה כי אם אחר שנגמר ואדרבה כלי מתכת אפילו גולמיהן טהורים כמבואר בחולין דף כ"ה ע"א וא"כ רבנן מטמאי אפילו לא נגמר תקונו עד שנתחבר בכותל וא"כ קשה מדוע יגרע מאם היה תחלת עשייתו ע"מ לחבר בקרקע והרי גמר הכלי הוא עיקר עשייתו.

ואמנם עינתי שם בפ"י הר"ש במשנה ב' פ"א דכלים שהבאתי שכתב שנעשו לקרקע ותשמישן עם הקרקע ע"ש בר"ש. והך דף נחתומין שקבעו בדלת דמיירי אפילו גמר תקונו היה אחר שקבעו בדלת מ"מ מיירי שגם עתה הנחתום משתמש בו ועורך עליו הלחם דאל"כ במה הוא של נחתומין ולמלאכת הנחתומין אין הקרקע מסייעת לו בשימושן ולכן מטמאין דאין חברו בקרקע מבטל תורת קבלת הטומאה ממנו אפילו לא נגמר עד שנתחבר אבל דבר שנעשה מתחלה לחברו בקרקע ולהיות עיקר תשמישו רק עם הקרקע זהו אפילו קודם שנתחבר בקרקע אינו מקבל טומאה וכמו שהבאתי לעיל מדברי הרמב"ם ריש פ"ט מהל' כלים. ואני אומר לך ארבעה חילוקים בתורת קבלת טומאה בכלים המחוברים לקרקע:

א כלי שלגוף תשמישו א"צ לקרקע ואין הקרקע מסייעתו בתשמישו אפילו חיברו לקרקע קודם גמר תקונו

כשנגמר תקונו מקבל טומאה אפילו כשהוא מחובר לקרקע וזהו דף של נחתומין שקבעו בדלת ורכבן דר"א: **ב** דבר שתשמישו עם הקרקע שאחר שנתחבר בקרקע עקר תשמישו הוא עם סיוע המחובר בקרקע או אפי' קודם חברו כיון שעשאו לחברו בקרקע אינו מקבל טומאה והוא הדלת והנגר והמונעול וכל השנויין במשנה ב' פ"א דכלים הנ"ל:

ג גם דבר שהוא נעשה מתחלתו להיות תשמישו עם הקרקע אבל לא להתחבר בקרקע והוא התנור של מתכת שזה נעשה מתחלתו להעמידו ומסיק על הארץ בתוכו והוא ניסק ואופה הלחם שמדבק סביב התנור בפנים כמעשה התנורים של חרס. כזה קודם שחיברו בקרקע מקבל טומאה כיון שלא חיברו ולא נעשה על דעת לחברו אבל אחר שנתחבר לקרקע אף שלא עשאו מתחלה לחברו נלע"ד שאינו מקבל טומאה ועדיין לא קבעתי בזה הלכה לחלוטין עיין ברמב"ם פט"ו מהל' כלים הל' וי"ו:

ד וכל חילוקים הנ"ל הוא בכלים המקבלים טומאה מן התורה אבל פשוטי כלי עץ שאינו מקבל טומאה רק מדרבנן בכל אופן שחיברו לקרקע טהור כמפורש בפ"י המשנה להרמב"ם פט"ו ממס' כלים משנה ב':

וע"פ מה שביארתי כאן בלא"ה אין מקום לקושייתו שיחלק בצינור שחקקו ולבסוף קבעו בין היה תחלת תקונו ע"מ לקבעו ובין היה תחלת תקונו שלא ע"מ לקבעו. דע שזה הצינור אף אחר שקבעו מ"מ עיקר תשמישו להיות בו מים וצינור זה מיירי שיש לבוזים מד' רוחותיו עיין במס' ב"ק דף ס"ו ע"א בתוס' ד"ה צינור, ואפילו לפי הרי"י מסימפוני"ת שם מ"מ עכ"פ גם ביש בו לבוזים מכל רוחותיו מיירי ע"ש. * וא"כ * הגה"ה מכן המחבר: עיין ג"י אין הקרקע מסייעת י"ד סימן ר"ה ב"ד"ה יטור שפ"ן לו די בתשמישו ולכן לא מהני מה שפ"ה ובי ע"ש והוק:

שחקקו ע"מ לקבעו ואפי' חקקו אח"כ היה ראוי להיות פסול לרבנן אלא מטעם דשאני שאיבה שהוא מדרבנן. **דברי רבך** הרוש שלומך: **L**

סימן קי

שנת להני"ל על ענין הנ"ל

מכתבך הגיעני ואמנם זה דרכי בראותי דבר שאינו נחוץ לשעתו אני מניחו בקרן זווית עד עת פנאי, והיום ראיתי דבריו.

ואשר השיב על אשר כתבתי לו לפרש מה שאמרו בסוכה דף י"ב ע"ב מ"ד נגזור זכרים אטו נקבות קמ"ל היינו שהיא גופא קמ"ל שגם נקבות אינן מקבלים טומאה רק מדרבנן ולכך לא גזרינן זכרים אטו נקבות. וע"ז הקשית דא"כ נסתר קושית הגמרא בדרך ט"ו ע"א דקאמר רישא בנסרים משופין ומשום גזירת כלים ולר"י א"ר כו' ולא גזר זכרים אטו נקבות ה"ל לא נגזור כו', והקשית דלדידי שאני התם דגם נקבות הם מדרבנן:

דע כי הנך נסרים המשופין מיירי שאינן עשויין לתשמישו אדם להניח עליו שום דבר דא"כ הם עצמם מקבלים

573
524A
3

12

בעזה"ת

ספר

שאלות ותשובות

Pfeffer, Alter Saul

אבני זכרון

חלק שלישי

אשר השיב לשואליו בדבר ה'

הרב הגאון הגדול המפורסם וכי' מו"ה
אלטר שאול פפעפער זצ"ל

אשר הרביץ תורה בק"ק ביטשקוב בארץ אונגארוא, ואח"כ
ר"מ בק"ק סערעט בבוקאווינא, וכחמש ועשרים שנה רב ואב"ד
בבית המדרש הגדול אנשו אונגארין בעיר נוא יארק רבתי.
מנוע גאונים וגדולים קדושי ישראל השל"ה
הקדוש, ובעל מגלה עמוקות, והרבי ר' העשיל,
ובעל ברכת הזכה, והגה"ק ר' שאול זצ"ל אבד"ק
בראדי ומגיד מישרים בקראקא, ולמעלה בקורש.

מרכ"ט

תרה"א

ממילא דה"ה לא חסור ימין ושמאל קאי אלפני פניו דהיינו
כי יפלא וא"כ דוקא בספק לך דיוכל להיות ימין ימין
אבל אם אומרים על ימין שהוא שמאל שזרור לך שהם
עושים דדיון דאין זה בכלל כי יפלא ממך איך לריך לשמוע
להם והכל נכון בס"ד.

וכנני ידו עוז הדושת"ה בלור"ח

אלמר שאול פפעפער, החופ"ק הני"ל.

סימן ג"ו

צ"ה יום ג' ה' אלול תרל"ה לפ"ק ניו יארק יע"א
כבוד ידידי הרב הגאון המפורסם חו"צ כש"ח
מוה"י משה צערמן נ"י רב אצ"ד צעיר ראט-
שטעטער יל"ו.

יקרתו הגיעני והנני לתשובתו צדבר מה ששאל חו"ד
ביוולנות העשויים מקש או קנים דקים קלושים
והולים אותם סביב אכסדרת הבית שקורין פארטש או
ויעראנדע אם מותרין לסבך בהם סוכת החג והביא מש"ס
צ"ה י"ד ע"ב מפני מה אמרו וילון עמא מפני שהשמש
מתחמם כנגדו והוי בגד צ"ד דהיא נעשה מקש
וקנים דל"ש טעם זה א"כ ידון כמחילה לגמרי ואינו מקבל
עומאה כלל וא"כ כשר לסיכוך עכתו"ד.

(א) תשובה. החלה נחקר אם וילון ידון כמחילה
מעיקר הדיון רק משום שהשמש מתחמם כנגדו נחמו עליו
תורת בגד לענין עומאה וצ"ד דהוא של קש וקנים ולא
שיך להתחמם בהם א"כ ידון כמחילה גמורה או אפשר
דוילון הוא כלי כשאר כלים רק דע"כ"פ הרי הוי פשוטי
כלי טען ונפ"מ אם יש בו ציה קיבול אפי' כל שהוא דהוא
מקבל עומאה כמש"פ הרמב"ם ז"ל פ"ב מה' כלים ה"ב
וממילא דפסול לסיכוך. דהנה לפי"מ שכתב רש"י ז"ל
צ"ה הג"ל וכן הסכימו החוס' שם דהגרסא הנכונה הוא
מפני מה אמרו וילון עמא כו' א"כ מדינא היא חשיב כשאר
מחילות רק היכא דשייך חימום נחמו עליו תורת בגד
לעומאה אבל לפי גרסה צ"ג ז"ל מפני מה אמרו וילון אסור
וקאי על איסור כלאים אבל לענין קבלת עומאה יש עליו
תורת כלי מדינא וא"ל להטעם שהשמש מתחמם כנגדו
דכלא זה הוא כשאר כלים וכמו שצייר המהר"ם לזבלין ז"ל
לחולין דף י' ע"ב שהביא כה"ר. ונחולין שם לא הכריעו
החוס' אחי גרסא עיקר וברא"ש ז"ל צ"ה גרים מפ"מ
אמרו וילון עמא כו' אבל בגדה פ"ט סו' כ' גרים מפ"מ
אמרו וילון אסור כו' וא"כ אנהו לא נדע להכריע לענין
דינא. אמנם דברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום
אחר, ונראה להוכיח דין זה מש"ס צ"ב דף ס"ז ע"ב
המוכר את המרחץ לא מכר את הנסרין ואת הספלין ואת
הוילאות כו' ופי' רש"ם ז"ל הוילאות מסך כנגד הפתח
ולי נראה בגד שמתחמם בו דהיינו אלונעית. ונראה פשוט
שזה הלוי במחלוקת צ"ג ורש"י ז"ל הג"ל דלדעת צ"ג
דוילון הוא כלי כשאר כלים א"כ אינו בכלל הצנין ואינו
נמכר עמו וא"כ פירוש וילאות מסך כנגד הפתח דלע"ג
שהם תלויים ועומדים כמו מחילה מ"מ אין נמכרין עם
הבית אבל לדעת רש"י ז"ל דמסך הפתח חשיב מחילה לע"פ
שאינו קבוע אפי' ע"י יתדות מ"מ הוי מחילה כשאר
מחילות הקבועות בצנין והוא כמו הבית עלמו ונמכר
בכלל שאר מחילות לריך לפרש האי וילאות היינו דוקא
הצנדים שמתחמם בהם דהיינו האלונעיות דהם ודאי
כלים נמכרין ואין נמכרין בכלל הבית וסובר הרש"ם עיקר
דעת רש"י ז"ל גבי וילון עמא. וא"כ ממילא הפוסקים

ס"ט וילון ז"ל גבי וילון עמא. וא"כ ממילא הפוסקים

והרמב"ם ז"ל פכ"ה מה' מכירה ה"ט והטור צו"מ ס"ח
רש"י סבירא לכו כפירוש הרש"ם ז"ל וכמ"ס הצ"ח שם
וכן הוא דעת הצ"ח ז"ל להלכה דאם אמנם שצ"ח הצ"ח
צ' הפירושים ולא הכריע אבל צ"ש"ע הני"ל ס"ג קבע
להלכה דהוילאות הם שמתחמם בהם ומשמע דס"ל
דהוילאות שכנגד הפתחים הם מכורים בכלל הבית דהם
כשאר מחילות וכן משמע מסתימת הרמ"א ז"ל מדלא כתב
רבותא דאפי' הוילאות כנגד הפתחים ג"כ אינם בכלל
המכירה. וא"כ ממילא להלכה פסקין עיקר כשיטת רש"י
ז"ל דמלך הדיון הם מחילות ורק מפני שהשמש מתחמם
כנגדו נחמו עליו דין בגד לענין עומאה וא"כ בהני וילנות
של קש וקנים דל"ש האי עמא דחמום הרי הם כמחילה
גמורה של הצנין וא"כ אפי' אם יש בהם ציה קיבול כשרה
לסיכוך כמו מחללת שעשאה לסיכוך דכשרה אפי' אית לה
שפה כמש"כ המג"א ז"ל סו' תרכ"ט סק"ו שם הרודב"ם
ז"ל.

(ב) ומה מאוד יומתק לי להבין עפ"י דברי החוס' סוכה
דף כ' ע"ב אהא דאמרין החס מחללת של
שעם ושל גמי ושל שק ושל ספירא עמא עמא מת דברי
ר' דוסא וכו"א אף מדרם כו' בשלמא של שק ושל ספירא
חזו לפרסי ונפוחתא כו' וכתבו החוס' חזוין לפרסי מסך
שלפני הפתח ומקבל עומאה הוא כדאמרין צ"ה דף
י"ד ע"ב מפני מה אמרו וילון עמא עכ"ל. ולכאורה קשה
למה לכו להביא מימרא דאמורא עולא בטעמא דוילון
עמא שהיא ביאור המשנה דכלים פ"ב מ"ו או דפרק כ"ז
מ"ט כגרסא בחוס' צ"ה שם ולמה לא הביאו המשנה גופא
דוילון עמא ע"מ או מגע צ' והלא אין נפ"מ כאן מאחיה
טעם הדיון כן הלא עכ"פ מפורש דוילון עמא. ולדרכו
נכון מאוד. דהנה לכאורה יש מקום לומר דאם אמנם לפי
הפירוש ראשון במשנה דמס' צ"ב דוילאות היינו מסך
הפתח ואינם נמכרים עם הבית משום דהם כלים שפיר
אחיין הוי תרתי משניות דצ"ב ודכלים הג"ל כחד חנא
ומחד טעמא דכיון שהם כלים לכן מהעמאין במגע וכן אין
נמכרין עם הבית כיון שאינם מחילות הבית אבל לפי
הפירוש העיקר של הרש"ם והרמב"ם וטו"ש חו"מ הג"ל
דוילאות פירוש צנדים שמתחמם בהם ומשמע מזה דוילנות
שכנגד הפתח שפיר נמכרין עם הבית וע"כ משום דחשבי
כמחילות הבית א"כ ממילא פליגא הא משנה דצ"ב למשניות
דכלים דתנן וילון עמא וא"כ אכתי תקשה של שק ושל
ספירא למאי חזו שיהיו עמאין ככלים ואי דחזו לפרסי
דהיינו וילנות החונה למשנה דכלים דסברה וילון הוא כלי
אבל לתנא דמשנה דצ"ב דמשמע דס"ל וילון הוי מחילה
א"כ אינה מעמאה עומאה כלים וא"כ איך הני מעמא
ע"מ לר' דוסא ואף מדרם לדברי חכמים, ולכן דייקו
רבותינו צעלי החוס' ז"ל והביאו מומרא דעולא מפני מה
אמרו וילון עמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו פירוש שמה
הדיון חשיב מחילה וממילא גם המשנה דצ"ב אחיה שפיר
להאי חנא דכלים דאף דחשיב מחילה לענין מכירה מ"מ
לענין עומאה נחמו עליו תורת כלי וא"כ אין כאן מחלוקת
צין המשניות כלל ואחיה האי חירולא דשל שק ושל ספירא
חזו לפרסי כדברי הכל.

(ג) העולה מדברינו הג"ל דרוז הפוסקים סוברים דעיקר
הגרסא הוא כרש"י מפ"מ אמרו וילון עמא
אמנם ראיתי צ"ח לצי"ה שם דגרים מפ"מ אמרו וילון
אסור והיא גרסה צ"ג וכ"ה צ"ח"ש מס' נדה הג"ל
ואמילא להביא רא' לגרסתם דהנה החוס' צעמם הקשו
על דברי עולא דוילון עמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו
דברי צפרכה לא שייך טעם זה דאסור ליהנות ממנה ואין

אמרין דחולין ע"ה רש"י אין אורג וזמן ניו כונבר
שנתמא

(ד) **אמנם** לפי דרכנו זה תסובב הקושר על פירש"י
 וש"פ דגרסי מפ"מ אמרו וילון עמא כו'
 והלא מאי קושרא נימא דהתיא מהניתין כר"ש דס"ל וילון
 כלי הוא ועמא מלד עממו ולא מפני שהשמש מתחמם כנגדו.
 ונלענ"ד לתרץ דכנס הכוס' בפסחים דף מ"ג ע"ב וביאר
 ביאר ציבמות דף ד' ע"ה ושצנעות דף כ' ע"ב הקשו
 כיון דסברא הוא דרשינן קרא מסיפוי לרישי' ח"כ למ"ד
 לזית מי"ע שהזמן גרמא הוא וגשים פטורות ח"כ לשתרו
 נשים בכלאים דכל שאינו בגדילים תעשה לך אינו בלא
 תלבש שטענו וכו' תימא הכי נמו ח"כ מאי פריך צביצה
 דף י"ד ע"ב כלאים למאי חזי לימא מהניתין כמ"ד נשים
 פטורות מן הצליה וחזו לנשים. ונלענ"ד לתרץ דלעולם
 למ"ד נשים פטורות מן הצליה חזו הכי נמו דמותות
 בכלאים והא דלא מוקי מהניתין כמ"ד נשים פטורות הוא
 נמשך דבסיפא דמהניתין דמשלחין מוסקי ר' יהודה ואמר
 אף לא מנעל לזן ומשמע דלא פליג ברישא דמשלחין כלים
 ח"כ שיש בהן כלאים וח"כ הרי בש"ס מנחות דף מ"ג
 ע"ה אמרין ח"ר הכל חייבין צליה כהנים לויים כו'
 נשים ועבדים ר' שמעון פוטר נשים מפני שמ"ע שהז"ג
 הוא. וידוע דסתם ת"ק דר"ש היינו ר' יהודה ע"י דפרש"י
 תמורה דף ל"ג ע"ה וח"כ ס"ל לר"י נשים חייבות צליה.
 וע"י תוס' יצמות דף ד' הג"ל שכתבו דלמ"ד תפילין לאו
 מי"ע שהז"ג הוא שפיר נשים חייבות צליה ובש"ס עירובין
 דף ל"ו ע"ב מבואר דר' יהודה ס"ל נשים חייבות בתפילין
 וח"כ ממילא דחייבות צליה. וח"כ ודאי דאסורות הוא
 בכלאים ושפיר נקשה הכא כלאים למאי חזי דהלא לדעת
 ר' יהודה לא חזי אפי' לנשים. וח"כ מתוך קושיתנו הג"ל
 דשפיר נקשה אהא דמוקי בילון מהא דאמר עולה מפ"מ
 אמרו וילון עמא כו' דהלא הא דוכחה לתרץ דאיירי בילון
 לא חצערק חליצה דר' שמעון דאיכו הרי ס"ל להדיא
 במנחות שם דנשים פטורות מצליה וח"כ שפיר י"ל לדידי'
 דמותות בכלאים ולדידי' שפיר משלחין כלאים בכל הבגדים
 החייב לנשים ומה דמוקי בילון היינו לתרץ חליצה דר'
 יהודה דס"ל נשים חייבות וח"כ הרי לא מלינו לר' יהודה
 שיסבור כר' יאשי' דסוכה קאי אדפנות ודאי דסובר
 כרבנן דלשון סוכה לא שייך חלה על גג המסכך וממילא
 וסוכה דפרוכה ע"כ דמויף כייפי ומשום אהבל חלה לא
 כלי וח"כ וילון שאינו מאהיל למא הוא עמא ואינו כמחילה
 וע"ז אמר עולה שפיר דמא משום שהשמש מתחמם כנגדו.
 וע"ע בתוס' יומא דף ס"ט ע"ה דגרסא היתה הכל
 חייבין בכלאים וח"כ ר"ש פליג בנשים משמע להדיא
 דסובר נשים מותרות בכלאים וע"י דהג"ה ע"כ שם
 דגרסא הכונה הוא הכל חייבין צליה אמנם החוס'
 ודאי דוקא גרסי כלאים דברי הביאו סיומא דמומחה
 דקמ"ל דלא אשתרו שלא צעירין עבודה עיי"ש.

כו' ותירו דשאני פרוכה הואל ומיכף כייף עליו דארון
 כדאמרין בסוכה דף ז' ע"ב ולכן כו' אהבל וממחה במת.
 ולכאורה קשה על תירוצא דברי בש"ס שם אהבל לתן
 חמחה מרובה מליחה פסולה אמרין ח"ר חמחה מחמחה
 סיבוך ולא מחמחה דפנות ר' יאשי' אומר אף מחמחה דפנות
 כו' מאי עממא דר' יאשי' דכתיב וסכות על הארון את
 הפרוכה פרוכה מחילה הוא וקא קריי' רחמנה סככה חלמה
 מחילה כסך צעירין ורבין בתם דייכוף צי' פורתא דמחזי כסך
 כו' וח"כ הרי תירוצא החוס' לא יספיק חלה לפי"ד הת"ק
 חבל לר' יאשי' הרי לא ס"ל האי דייכוף צי' פורתא ותיקשי
 לדידי' למה ה' הפרוכה מקבל עומאה. וע"י דהגבוח
 מלפני ארון שם שהרגיש צוה חבל דבריו אינם מובנים
 שבקשה על ר' יאשי' דאמר סככה הוא מהא דמויף כייפי
 ובש"ס משמע דר' יאשי' לא ס"ל כלל הא דמויף כייפי
 עיי"ש. חבל קושיתנו שפיר קשה דלמה הפרוכה מקבל
 עומאה לפי"ד ר' יאשי' וע"כ ל"ל דר' יאשי' סובר דאף
 שבה מחילה ולא חובל מי"מ שפיר נעמחה משום דתורת
 כלי עליו כיון שאינה קבועה צבטין או אפי' מחובר צידידות.
 ולדידי' לא שייך לומר דוילון עמא מפני שהשמש מתחמם
 כו' דהוא סובר בפשיטות דהוא כלי כמו פרוכה ולפי"ד
 ע"כ הא דאמר עולה מפ"מ אמרו וילון עמא כו' היינו
 לפרש דת"ק דס"ל וילון וילון כלי ולכן הקשו מפרוכה
 דלי"ש הוא עממא ויפה תירצו מטעם מויכף כייפי כו'
 דכבי ס"ל לת"ק דר' יאשי' וע"כ הו' אהבל. וכהה החוס'
 שם כתבו דהא דלא אמר ר' יאשי' דמחילה כסך מהא
 דרשינן מחילות מבסוכות היינו משום דסתם לא דרשינן
 חלה מיתורא חבל סתם סוכה משמע סך ולא מחילות.
 וכהה שם בגמרא אמרין דמחיה תנאי ס"ל סוכה דיחה
 קצת צעירין ומהם גם ר' שמעון דבעי סוכה מד' דפנות
 ולעיל דף ו' ע"ב אמר רב מחיה עממי' דר"ש מוכח
 דכתיב וסוכה תהי' ללל יומם מחובר למחסה ולמחסה
 מזרם וממער ופירש"י ז"ל וכלא ארבע מחילות לאו מחסה
 מזרם הוא כו'. ולכאורה קשה קרא לת"ק דר"ש דס"ל
 דדי בג' דפנות והרי לאו מחסה מזרם הוא וע"כ דעממא
 דת"ק דר"ש הוא כת"ק דר' יאשי' דמלה סוכה לא קאי
 חלה אסכך דהיינו בגג ועל זה אמר הכתוב למחסה ולמחסה
 ולא איירי בדפנות ואפשר להעמיד הדופן פרוץ צמקום
 דלא נשבה צי' זיקא וח"כ ר"ש דס"ל דר' דפנות צעירין
 וקרא בדפנות ג"כ משמעו ע"כ ס"ל דמלה סוכה משמע
 גם מחילה וח"כ ממילא דס"ל כר' יאשי' גם בעממי' וח"כ
 ממילה פרוכה דכתיב צי' וסכות לא משום דמויף כייפי
 חלה מחילה הוא ומי"מ נקרא סך וממילה הא דפרוכה
 עמא הוא משום דלענין קבלה עומאה הו' כלי כיון
 שאינו מחובר צבטין וממילה דכ"ה לילון דעמא הוא
 משום שהיה כלי. וח"כ חוקשי מאי פריך צביצה כג"ל מהא
 דתנן משלחין כלים כו' ח"כ שיש בהן כלאים ומפרשינן
 משום דחזו לילון והלא אמר עולה מפ"מ אמרו וילון עמא
 כו' הלא עמם זה הוא דוקא לת"ק חבל לר' יאשי' הלא
 הטעם פשוט. דעמא משום שהיה כלי כמו פרוכה דעמא
 אף דלא ס"ל מויכף כייפי. וממילה דגם ר' שמעון הכי ס"ל
 כג"ל וח"כ י"ל דמהניתין דמשלחין כלים התיא כר"ש
 ובפרט דבמשנה הקודמת מסיים ג"כ בדברי ר"ש דמתוך
 בתצורה ושפיר גם זה התיא כר"ש ואיכו לא ס"ל כלל
 דוילון עמא מפני שהשמש מתחמם רק משום דהוא כלי
 וע"כ כגרסא דה"ג ורי"ף ז"ל דלענין שלא לעשותו מכלאיכו
 אמר עולה עממא משום שהשמש מתחמם כנגד וזה שייך
 חליצה דכ"ע דגם לר' יאשי' ור"ש דוילון חשיב כלי לקב"ע
 מי"מ לענין כלאים חי לאו דיתחמם בהם מותר לעשותו

ד' ופני אגיא הא דמלחין ליה אגיא שיש דין
 דמ"א וכל גמוליה ע"א אגיא דר"ש.

מלא י

הדיעו בלוצטו הוא מחשיבו והוי כשאר כלאים צבגדים רכים, וא"כ מחוץ סחירת רש"י ז"ל להנה זהה דמטעא גמדה שריא יש לפרש ב' פירושים או דשריא לגמרי אפי' בלצישה והעלאה או דשריא להכעס תחתיו אזל לצישה והעלאה אסור זהו ויש לומר דזה תלוי במחלוקת ר"י ור"ש הג"ל דלעת ר"י דבג"כ חשיבו כלאים אע"ג דקשין הם מ"מ כיון דרחמנא אחשבי' לצישה לענין מזהו חשיב לצישה לענין כלאים א"כ צנמטעא גמדה דהיא הדיועות מותר לגמרי גם בלצישה דל"ש זהו כלאים כלל אזל לר"ש דהלוטש הוא המחשיב אותו לצישה א"כ אין חילוק בין בג"כ לבגד קשה דהדיעו רק באופן דל"ש אחשבי' כגון שלצטו צשוגג לא עבר בכלאים ולפ"י פירוש נמטעא גמדה דשרי היינו להכעס תחתיו דאע"ג דצרכים גם הלעס אסור משום גזירה דהעלאה היינו משום דצרכים גם צשוגג איכא משום כלאים אזל בקשין דצשוגג ליכא איסור כלל דל"ש אחשבי' לכן לא גזרו הלעס תחתיו, וא"כ במס' צינה הג"ל דאזיל לתרץ גם לדברי ר"ש דאורייתא צמטעא הקודמת וכ"ל שפיר פירש"י ז"ל דמותר צישיבה אזל לצישה ודאי אסור משום דהלוטשה מחשיבה כצרכים משא"כ במס' יומא פירש"י חליצה דהלכתא דלא קיי"ל כר"ש גבי כ"ש למלקות ולא אמרין דהוא אחשבי' וחשיב אכילה או לצישה א"כ ממילא דמטעא גמדה דהיא הדיועות ולא אחשבה רחמנא לצישה מותרת אפי' בלצישה והעלאה.

(ז) הדרין לדינא צני"ד צוילנות של קש וקניס לא מיבעיא לדעת צבי"ג ור"י ז"ל דוילון חשיב כלי וא"כ ודאי אם יש בו בית קיבול אפי' כל שהוא טוב אינו פשוטי כלי עץ ואסור לסכך בו אלא אפי' אין בו בית קיבול כלל מ"מ הרי כהצ ברמ"א ז"ל צסי תרכ"ט ס"ו דאפי' במחללת העשוי לסיכוך מ"מ צמקום שנהגו לקבוע מחללות בגגין ענין תקרה אין לסכך במחללות כלל ואפי' אם אין מנהג ידוע מ"מ יש להחמיר כמש"כ הפמ"ג צמ"ז סוכ"י תרס"ג וכן הביא בהגהות חכ"ש צסי תרכ"ט צסס הישוע"ק דהחמיר ועי' צש"ית ש"מ מהד"י ח"ד ס"י קנ"ד וכן צמטעא צרורה ס"י הג"ל אות כ"א דאפי' אם עשאה צפירות לסיכוך שייך גזרת תקרה וצני"ד גרע יותר דהוי וילנות נעשים צריחוק מקום צפאצריק גדולה ואפשר שיש מקומות שלוקחין אלו הוילנות לכוניס ע"ג כסאות והפסלות צמקום צגד או עור וא"כ הרי סופן להיות מדרס כמו מחללת הראוי לשכיבה דפסולה מה"ת וא"כ הדבר צרור דאין לסכך בהם עכ"פ לכתחלה.

והנה דו"ש וש"ת צהבבה וידידות,
אלתר שאול פפעפער, החופ"ק הג"ל.

סימן נ"ח

צ"ה יום א' האזינו תר"ה לפ"ק ניו יארק יע"א פותחין בצרכה צרכה כוח"ע לירידי הרב הגאון המפורסם כו' כש"ת מוה' משה מרדכי קלע-צאלאוו שליט"א אצד"ק צאסטאן יל"ו.

הגיעני יקרתו והגני למלחות ראונו של אדם גדול זהו צבדו להשיב על הערותיו ע"ד רש"י ומהרש"א ז"ל צסוכה וצהגרות הגר"א ז"ל לש"ע אר"ח השייכים לזה ואצוא על סדר דבריו.

(ח) ב"מ' סוכה דף מ"ג ע"ב, ערבה צשצני מ"מ דחיא צבת א"ר יוחנן כדי לפרסמה שהיא מן

(ו) ובדרך זה הלך ליישב סחירת רש"י ז"ל שצ"ש בואה דף ע"ו ע"א אהא דמשי דמתניתין דמשלחין מיירי צקשין וכי הא דאמר רב הונא צדריי האו נמטעא גמדה דגרס שריא ופירש"י שריא לשיבה שאינו מחמס ואילו צמס' יומא דף ס"ע ע"א פירש נמטעא גמדה דגרס שריא ואין בו משום כלאים בהעלאה ולצישה ועי' מהרש"א ז"ל לצישה ששאר צזה צל"ע, ולדרכו י"ל צהקדם מה שהקשו החוס' שם אהא דמשי צקשין וכן אמר רב אשי ציומא הג"ל אהא דפושטין ומנוחין אותן תחת ראשיהן הוא משום דבגדי כהונה קשין הן והא אמר צמס' ערכין דף ג' ע"ב הכל חייבין צל"ית כו' נהי דאשתרו צעידן עבודה כו' והלא לא אשתרו כלאים כלל צבגדי כהונה שהיו קשין עכ"ק, ולכאורה יש ליישב קושיותם לפי"מ דאמרין צש"ס שצעות דף כ"ג ע"ב ר"ש אומר כל שהוא למלקות ולא אמרו כזית אלא לענין קרבן והצביר הריעצ"א ז"ל דאע"ג דכתיב צתורה אכילה והיונו צכזית מ"מ האוכל צמזוד הוא מחשיב זה לאכילה ולכן מחייב ר' שמעון מלקות משא"כ לענין קרבן דהיינו על השוגג לא שייך אחשבי', וא"כ הכא נמי גבי לצישה צבדי כהונה אע"ג דהם קשין ולא חשיבו מלבוש מ"מ צמה שהוא לוצטו צזה הוא מחשיבו למלבוש וממילא הוא לוצט כלאים ולכן צשעה עבודה סחירה חורה אזל שלא צשעה עבודה הוא עובר צכלאים אף דקשין מ"מ הוא מחשיבו לצישה, אך דקשה הלא הא דהכל חייבין צל"ית הם דברי ת"ק דר' שמעון צצמנחות מ"ג הג"ל והיינו ר' יהודה כמו שהבאתי מרש"י תמורה הג"ל ואיבו הרי לא ס"ל כר"ש דכ"ש למלקות ולא ס"ל הא צצנה דאחשבי' וא"כ אם צקשין ליכא איסור כלאים הלא לא אשתרו כלל כלאים צבגדי כהונה, אמנם יש ליישב עפ"י דהשע"מ פ"ה מהמ"א ה"ה צזה דתיא צש"ס חולין דף ק' ע"ב האוכל גיד הנשה של צמה עמאה ר' יהודה מחייב שחיס ור"ש פוטר ומפרש צגמרה דר"י ס"ל יש צגידין צנות טעם ולכן חייב גם משום עמאה, והקשה דברי צדף קי"ז ע"ב מצואר דר"י לא פליג אלא צאלל אזל צגידין מודה דאין בהם עומאה צבילה והיינו משום דלא צשר ניכחו והיך דהא דאמר צש"ס דף ק' הג"ל דר"י ס"ל יש צגידין צנו"ט הוא רק דרך דיחוי דצמנת ס"ל אין צגידין צנו"ט אך צגיד הנשה של צמה עמאה מחייב גם משום עמאה כיון דאחשבה רחמנא אכילה לענין חיוצ גיד חשיב אכילה גם לענין עמאה וכמש"כ רש"י ז"ל צצינה דף כ"ז ע"ב דאסור ליתן חלה עמאה לכלצו ציו"ט משום דאין מצטרין קדשים ציו"ט אע"ג דאין זה מלאכה מ"מ כיון דכתיב צאש ישרף חשיב ציעור מלאכה וכן גיה"כ של צמה עמאה דאחשבי' רחמנא אכילה לענין גיד חייב נמי משום עמאה עי"ש, וא"כ י"ל דה"ה הכא אע"ג דקשין לא חשיב לצישה מ"מ צבגדי כהונה דמקיים מצות לצישה הצבדים דכתיב צזה ולצט כהנן ממילא הוי לצישה גם לענין כלאים ורק דהותרה לצורך עבודה אזל שלא צשעה עבודה עובר בכלאים כיון דעל צבדים אלו כהצ רחמנא לצישה, ועי' צש"ית צי"ל חא"י ס"י ה' אות צ' שהעיר צזה והצאתיו צספרי ח"א ס"י כ"ה אות ד' עי"ש, אמנם עיין צש"ית נוב"י מהד"ק ס"י ע"ו שהוכיח צמישור דר' שמעון לא ס"ל הכי דרחמנא אחשבי' מדאמר צצבת דף ק"ו ע"א מדאסר רחמנא שריפת צה כהן צצבת ש"מ דמקלקל בהצטרה חייב ומאי הוכחה היא זו הלא י"ל דשריפת צ"כ דכתיב צאש תשרף אחשבה רחמנא למלאכה כו' וע"כ דר"ש לא ס"ל כן עי"ש, ועכ"פ

מגור ק' גרוב דאל"ה קצ"ן קצ"י קצ"י גרוב אן קניא
מ"מ ב"א"ה א"ה קצ"י קצ"י קצ"י קצ"י קצ"י קצ"י
מ"מ ב"א"ה א"ה קצ"י קצ"י קצ"י קצ"י קצ"י קצ"י

ובדבר אם צריך האיש להודיע לאשתו איך שגגו ושמשו באיסור כדי שתשוב. הנה בריש שבועות חזינו שאף שלא ידע כלל צריך כפרה בטומאת מקדש וקדשיו ושעירי רגלים וראשי חדשים היו מכפרין על זה. ואיתא שם בדף ט' אף באין סופו להודיע כלל צריך כפרה עייש ופשוט שכן הוא בכל המצות שצריך כפרה וא"כ טוב להודיע לאשתו כדי שתשוב ותתכפר.

ידידו מוקירר,

משה פיינשטיין

סימן קעו

בספק גדולה והיתה חולה בהפסק בין השתיות

ילדה ספק בת י"ב או בת י"א והיא חולה צדדתי להתירה לשותות ביו"כ מה שצריכה רק בהפסק קטן כדי שתית רביעית בין השתיות דפחות מכדי לוגמה, דהא שיטת הרמב"ם דרק כדי שתית רביעית מצטרפין ואף שהמ"מ הביא שיטה שחולקת וסוברת דגם בשתייה הוא בכדי אכילת פרס אבל העיקר כהרמב"ם. ועיין בר"ן יומא שרק מחומרא כתב שצריך לחוש להא דכריתות והביא תוספתא מפורשת כהרמב"ם. והמ"מ מתרץ הא דכריתות. ואף אם נימא דהוא ספק יש להתיר בעובדא זו משום דהוי ס"ס ספק כהרמב"ם ואף אם מצטרפין בכא"פ דלא כהרמב"ם שמה היא קטנה והוא ס"ס המתהפך. ומצד זה יש להקל בבתי י"ב ויום א' שאין לה סימנים אבל יש לה חזקה דרבא שאינו ודאי דהא אין סומכין ע"ז בדאורייתא יש ג"כ לחשבו ס"ס. ואף אם לא נחשיב כס"ס גמור משום דחזקה דרבא עדיפא מספק יש עכ"פ להתיר כיון שהעיקר כהרמב"ם ורק שמחמירין והוי גם צד ההיתר עדיף מספק ולכן כיון שאינו ודאי גדול יש להקל בשתייה כדי הפסק שתית רביעית.

משה פיינשטיין

ד בהוילונות של עץ שעל החלונות אם כשרים לסכך כשיסותרם

י"ג תשרי תש"א.

מע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם מהר"ר זעליג הכהן פארטמאן שליט"א שהיה הגאב"ד אסיפאויטס.

הנה אחרי שדברתי בטעלעפאן נפל ברעיוני שאולי היתה כוונת כתר"ה על הוילונות של עץ שאחזים תולין בחלונותיהן שהמעמיד את המקלות הדקים הוא אריג שמיטמא בכל שהוא כדאיתא בשבת דף ס"ג. ואף לתוס' שם שיש קצת שיעור כדי לכוף ולקפל ולקח בו מרגלית או מחט, מ"מ ודאי הוא פחות משלש אצבעות וא"כ יש בהן השיעור. וברמב"ם ר"פ כ"ב מכלים משמע שכ"ש ממש מיטמא. ומפורש בכמה מקומות שבשביל האריג טמא כל הכלי אף שלא היה טמא מצד עצמו עיין בפ"ג מעדיות מ"ה גבי קלע שבית קבול שלה ארוג טמאה אף לר' דוסא בן הרכינס שבשל עור מטהר משום שאין להקלע טומאה מצד עצמה עיין בפ"ה הראב"ד שם דמ"מ בשביל האריג טמא הכל. ובפכ"ג מכלים מ"ה החרם טמא מפני הווסו שהוא אריג עייש ברע"ב ובתפא"י (ומש"כ בתו"ח שם דבעינן שיהיה ג' על ג' תמוה). ובביצה דף כ"ג ברחים של פלפלין האמצעית טמא משום כלי כברה ולפרש"י התם טמא כל הרחים בשבילה עייש. וא"כ גם הוילון של עץ שהוא רק פשוטי כלי עץ יטמא מפני האריג המחזיק העצים. וממילא פסולים לסכך מדינא ואף אחרי שיסותרם כמו בלאי כלים שפסולין לסכך.

ובעת שדברתי חשבתי שהוא מעץ לבד שהוא רק פשוטי כלי עץ ואמרתי ג"כ שפסול אבל רק מדרבנן משום שבדבר רחב טמא אף לתוס' סוכה דף ה' והביאם המג"א להלכה בס"י תרכ"ט ס"ק י"א וכ"ש להרמב"ם פ"א מכלים ה"י שלא חלק בפירוש וצ"ע בדעתו כי גם הוא סובר שיש כלי עץ פשוטים שאינם מקבלים טומאה אפילו מדרבנן כדאיתא בכ"מ אבל מהב"י משמע שמטמא כל פשוטי כלי עץ מדרבנן דהא מפרש בשפודין שפסולין לסכך שהן של עץ והוא במג"א ר"ס תרכ"ט. אבל היה קצת ספק בעת שדברתי אם הוא תשמיש לקרקע אך היה נראה לי שנחשב תשמיש אדם וטמא כמו שאמרתי או בדברי עם כתר"ה אבל אם הוא אריג אין שייך להסתפק כלל וברור שפסול גם מדינא. ידידו,

משה פיינשטיין

או"ח הלק א

סימן קעח

סימן קעז

בענין בשחבתן וברין אויר וסני והדמיון לשיט הנרוק וסוגיא באמצע

כ"ז אלול תרצ"א ליובאן.

מע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם מה לנדא שליט"א הגאב"ד סטראבין.

ענף א

מה שהקשה כתר"ה בפ"א מ"א דשקלים דפ ישראל הטעם דמחובר לא בטיל ו קבוע, מהא דסוכה דף ט' בעושה סוכתו ו שחמתו מרובה מצלתו שכשר שהקשה קא מצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר פפא בשחבתן ופרש"י דסכך כשר רבה עץ דמדאורייתא כל מילי בטל ברובא אלמא ו בטל ברוב. ועיין ברש"י שם שהוכיח מ שצלתו מרובה מחמתו לא מהני חבטן ע בטיל משום דחשיב ובחמתו מרובה אין ובטיל שפיר אבל לטעם התפא"י שהוא נ אין לחלק לכאורה דגם בחמתו מרובה ועיין בחו"ד ס"י ק"י סק"ו שג"כ כתב כ (ומלשון החו"ד שם אפשר לטעות דו טעם דהו"ל קבוע אבל ברש"י גיטין ע ג"ד בנטיעה של ערלה לא כתב טעם זמן שהיא במקומה כמחובר חשיבא ולא בנ דהו"ל קבוע הוא טעם עצמו של החו"ל בלשוננו) וקשה מ"ט בטל בחבטן.

והנכון לע"ד דכיון דעיקר מצות מה שיושב בצל סוכה כמפורש ברא"ש כ"ב לפרש"י ור"ח והר"ף בטעם דפס וצלתה כי הדדי אף שפרוץ כעומד מ דלמטה חמת האויר נראית רחבה מן הצ עיי"ש, רק שיש דינים מאיזה דבר יהיו כשנעשה הצל מתערובות כשר ופסול על הסכך אלא על הצל והצל ממעוט מעורב ולא ניכר שאין בזה דין קבו בתוס' ב"מ דף ו' ובכמה דוכתי, ורק אם על הסכך היה לזה דין קבוע אף שאין גבי נטיעה של ערלה ושל כלה"כ שנתערו אחרות שלא בטלה נמי אינו ניכר שמפרג נחשב קבוע אף בלא ניכר.

והטעם צריך לומר משום דבעצנ שייך בקרקע תערובות שהוא דבר ה

אולם מה שמידע השו"ע הרב דסוכת חצירו אפילו אם נכנס רק לשם טיול לזכר, דבר זה תלוי בהצנח דברי הרא"ש בפ"ד דסוכה סי' ג', דצתמילה כתב הרא"ש והעם לא נהגו כי רגילים העם שאין מצרכין על הסוכה אם נכנס בה לטייל בה ושינה, אלא דוקא בשעת אכילה, ואח"כ מביא הרא"ש ור"ב הא"י גאון כתב הנכנס צוקת חצירו לבקר מנהג ידוע הוא שיבדק בין סעד בין לא סעד ע"ש, וזה לכאורה סמירה למנהג העולם שהביא לפני זה, וע"ש בקרבן נתנאל אות נ', וצא"ח סי' כתב הק"י וכבר כתב רבינו שעכשו העם לא נהגו כן, אבל השו"ע הרב הביא שאין סמירה בין רב הא"י גאון למנהג העולם, ומחלק בין סוכתו ולסוכת חצירו, והחילוק בין סוכתו לסוכת חצירו הוא עפ"י דברי הטו"ז סוסי' תרל"ט שכתב נ"ל דמי שצדעמו שאין אוכל פת כל היום וכ"ש מי שמתענה תענית חלום צוקות חייב לזכר על הסוכה בכל פעם שיכנס בה צא"ח יוס לטיול כיון שאותו יוס אין בו אכילת פת הדרינן לדין התלמוד דמצד כל פעם שנכנס לישב שם דהא עיקר הטעם שאכילת פת הוא עיקר ופוטור את הטפל ע"ש. וא"כ הכ"י צוקת חצירו כיון דלא שייך שם שהפת יפטור את הטפל שאין דירת סוכה זו טפילה לסוכה אחרת. נא"ס לא שצדעמו בשעת צרכה להדיא, ל"ח הפסק כש"כ צמ"צ בשם הצ"ח מאירן לכן חייב לזכר גם על השיצה לצד. ברם צרמוס משמע כק"י שהרי מביא תמילה דברי הגאונים הא דנכנס לסוכת חצירו וסמוך ליה שיטת ר"ח שאין מצרכין אלא צא"ח.

מעוצה הוא בכל הסוכות למה נזכר במיוחד אצל סוכת גנב"ך, ולהנ"ל לק"מ דכאן אמרו שכל הסכך עשוי בצפול וכל הסיכוך אינו כלום, ומיושב נמי מה שהטור ממשך לכחוצ אחרי שהביא את דברי ר"ח, הלכך החוקק בגדיש, ותמה הד"י שאין מוצן כלל ההמשך, ולהנ"ל ינחא, דבשניהם כל הסיכוך פסול ועל שניהם יש מעמה הפסול דמעשה ולא מן העשוי.

והנני לברך אותו בברכת שמחת יר"ט וכט"ס ותזכה לעלות במעלות התורה

שאל ברייש

סימן עג

בשיטת ר"ח לענין ברכת לישוב בסוכה

לכבוד בני היקר הרב הגאון ר' אהרן שליט"א בבני ברק ת"ר

אחדרש"ח ז' צאה"ר ע"ד מש"כ במכתבך, הנה גם אני כמוך תמהתי על החיי אדם (כלל קמ"ז סט"ו) והוצא צמ"צ סי' תרל"ט סקמ"ח שמידע לומר צמי שינא ייאה גמורה לאחר אכילה וחזר ונכנס ולא יאכל עוד וקודם האכילה האחרת יטורך עוד הפעם לנאת דבזה לכו"ע זריך לזכר, מאחר והי' הפסק בין האכילה הראשונה, וגם לא יוכל להיות נטפל להאכילה השני' כיון שינא אח"כ לפני הסעודה. דהרי מפורש צרא"ש צרכות פ"ק סי' י"ג ופ"ד דסוכה שלא כדבריו, דהרא"ש מביא שם שיטת הר"י למה אין מצרכין על השינה, וכדאי שלא שאל צמי שאכל צוקה ומיד ישן שם דבזה פשוט שאין לזכר כיון שלא הפסיק בין אכילה ושינה, וע"כ ששאלת הר"י היתה צאופן שהי' הפסקה היינו דלאחר שגמר לאכול הלך לציה"כ וחזר וישן צוקה, וע"ז השיב ר"ח שהכל נטפלים לאכילה וצרכות לישב צוקה צנירך מקודם בשעת אכילה פוטור את הכל אפילו שהי' היסח הדעת והפסקה ציניהם מ"מ לענין זה שפיר מהני והכל נחשב נטפל לצרכות האכילה, וכן מפורש צסיוס דבריו שכתב, ולדבריו אפי' אם הסיח דעמו מלישן כגון שינא למלאכתו ושז נמלך א"ש לזכר.

סימן עד

דבענין וילונות של עץ ארוגים אם כשרים → לסכך בהם

ב"ה כ"ח אלול תש"ס פה ציריך

לכבוד הרב הגאון ר' חי עמרם שליט"א אב"ד מרסייל שבצרפת

אחדרש"ח ז', ע"ד שאלתו צקניס דקיס של עץ מחוצרים יחד ע"י חוטין ודךך להעמידם לפני חלונות ואין עשויס כלל לשיצה אם כשרים הם לסכך בהם, וצין מעלתו לשו"ח אגרות משה אור"ח סי' קע"ז דכל שהוא אריג, והני קניס דקיס נמי ארוגים זה בזה, מקבל טומאה וא"כ פסולים מעיקר הדין לסכך בהם.

ספר שאלת אהל

חוק ע"י

ברוך ה' אלהי דר"ס שליט"א

סימן עה

בענין מעמיד דמעמיד בסכך סוכה

ב"ה י"ג חשרי תשנ"ז ציריך

לכבוד ידידי היקר הרה"ג ר' ראובן רודרמן שליט"א בבני ברק

אחדר"שה"מ צידודות, מכחבו צעניני קוכה מונח לפני זה כמה והיות והיה צאמצע השנה ואז אינו נוגע למעשה הנחתיו עד לעת מצוא, ועתה לפני החג רצוני להשיב למעלתו כמה שנסתפק לו כמה דברים צענין מעמיד דמעמיד בדבר שאין מסככין בו.

א) ראשונה שאל אם מותר להניח הסכך ע"ג פסין של מחכת המחוברים וקצועים צענין (השאלה כמוצן לענין לכתחילה וכדין מעמיד כמבואר בס"י תרכ"ט ס"ו), נראה פשוט שגם מחובר אסור שיהי מעמיד, דהרי כל היתר לסכך ע"ג כותלים שדיברו בזה הראשונים אינו משום שהוא מחובר אלא משום שעל כותלים לא גזרו משום דליכא למיחש שיבוא לסכך בעפר (כלשונו של הריטב"א) דכ"ע ידעי דעפר קבוע הוא לבית דירה, משא"כ בכלונסאות של צרול אע"פ שעשוי הן מחוברים. ועפ"י דברי הריטב"א יחייב נמי מה שהעיר מעלתו למה אסרו להעמיד במחכת הרי ידוע שאין לסכך במחכת וא"כ אין לגזור, אבל נראה דלק"מ דהרי דייקו הראשונים וכחצו שאין לגזור שיבואו לסכך בעפר או אבנים כיון שזה דרך בנין בית ולא יבואו לטעות בין בית דירה לסוכה, וא"כ רק על עפר ואבנים לא יבואו לטעות ומשום דכ"ע ידעי דסוכה אינה ראוי שתי"ב בית דירה, אבל בודאי לאו כ"ע דיני גמירי בהלכות סוכה ואם יחירו להעמיד בצרול יבואו נמי לסכך בכלונסאות של צרול וציתור לפמש"כ הר"ן הטעם דלא גזרו בכלים שיסככו בזה מפני של"ש לסכך בעפר משא"כ בכלונסאות של צרול שפיר שייך למגור.

ב) שוב תמה מעלתו על מה שהוכיחו הראשונים להחיר מעמיד דמעמיד לכתחילה מהא דכל סוכות שבעולם נסמכים ע"ג קרקע עולם הפסולה לסיכוך (ובאמת צרמ"ן ור"ן אינו מובא ראי' מקרקע עולם רק שכתבו שהסומך על קרקע המטה מותר דמעשה קרקע בעלמא קא עבדי, אבל הריטב"א כתב ראי' מקרקע עולם וכלשונו של הרב שו"ע שהצי"ן לן מעלתו). וקשה טובא דהרי אח"כ כתבו בטעם להחיר לסכך ע"ג חומת אבנים לפי שהכל יודעין שהאבנים (ובלשון הריטב"א עפר)

והנה הגדון שם באג"מ הוא בזילנות שהמעמיד שלהם הוא חתיכת צד ארוג ודן שם לפסול משום דכיון שחלק מהכלי מקב"ט הרי כל הכלי מקב"ט ופסול לסכך ע"ש, אבל צ"ד שאין שם חוטים ארוגים כלל וצאנו לדון רק מצד מה שהקנים של עץ הם ארוגים, לא שייך כלל בזה דין אריג וכמו שכתבתי.

דהנה איתא בב"ב דף י"ד ע"ב מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו הרי דבלא זה אין ע"ו לא תורת צגד ולא תורת כלי לקבלת טומאה. איברא הוסי' שם מציאים גירסת צה"ג מפני מה אמרו וילון אסור, פירוש לאסור לעשותו מכלאים וכן מציאים הוסי' שגם בחולין דף ז' ע"ב, ולפי"ז לענין שיטמא לא צריך טעמא דמפני שהשמש מתחמם דבלאו האי טעמא טמא דנקרא כלי ככל צגד ע"ש במהר"ם. אבל כ"ז כשנעשה מדברים המקבלים טומאה אבל לא אם נעשה מעלים שאינם מקבלים טומאה, הלא פשוטי כלי עץ אינם מקבלים טומאה. אך איתא ברש"י ב"ב דף כ"ג ע"ב דרבנן גזרו טומאה על כברה משום ארוג וע"ש בחוס' ד"ה משום, שחלקו על רש"י דלא שייך ארוג במעשה של עץ. [ושיתט רש"י ז"ע ממשנה כלים פרק כ"ז מ"א דמבואר שם שאין דין טומאה משום אריג אלא בשק או בצגד אבל לא בעץ, וע"ש במשנה אחרונה שהעיר בזה]. עכ"פ שיטת רש"י דגזרו חכמים טומאה באריג של עץ.

אבל נראה שגם לרש"י אין זה רק בדבר שהוא כלי מעשה וכחאי דכברה אבל לא בדבר שנעשה לשמש כמחילה, וכן מבואר ברש"י ב"ב דף י"ד ע"ב מפני מה אמרו וילון טמא ולא עשאוהו כאחד ממחילת הבית שאינן מקבלות טומאה, הרי מפורש שגם לרש"י אפילו אריג של חוטין אם נעשה לשמש כמחילה אינו מקבל טומאה. וכן משמע ברש"י סוכה דף כ' ע"א ח"ר מחללת של קנים ושל חילת גדולה מסככין בה ארוגה אין מסככין בה, ופרש"י דסתמא לשכיבה דלא היו רגילין לאורגה אלא לשכיבה שתי"ב חלקה ונחה ע"ש ומבואר דאם אינו עשויה לשכיבה אעפ"י שהוא אריג אינו מקבל טומאה. וי"א לן דהני קריגים לכו"ע אינם מקבלי טומאה ומותר לסכך בהם, ואין לדון רק על החוטין שמתצרים את הקנים הדקים ומשום מעמיד ולזה הלא יש כמה עזות וכידוע.

הדו"ט ומצרכו צרכת השנים כוח"ט וכט"ם

ידידו שאול ברייש

כלל והוי כאוונר פקוק צאלנע הצדכה דהא ונה"ע לא ניקרי צרכה אצל כספיים חוץ הדעת דהוי צרכה לצטלה פשיטא דמחור לראש השנ"ע ואין בזה שום קפק כלל :

יב) וע"ד שאלתו צ"ל סקנה צית ונחצירו וכתן אדרתן ועתה מחור צו הלוקח אם חייב הנוכח להחזיר האדרתן והציח נודצרי הניס חיים שהוצא צפ"ת ר"ז ק"ק י"ג הנה צאלנת סדצרי ונחצרים וכן כתבתי צחיצורי וניפ ק"ק י"ג שם אונס י"ל דגם הוא לא קאוונר כן רק נוסחתיים הנהוגים דבר הניקח וניד ליד אצל צקונה צית צקתם אדרתן ל"ה כערצונו ונחול לך ויש להטעים הדבר דהא לדצרי הני"ח לעולם י"ה יד הנוכח על העליונה שהוא יכול לחזור צו והלוקח לא יכול לחזור צו אך כיון טעב"פ הנוכח ג"כ נחוי"צ צני ספרע לא לקתו וודה הדין אצל צקרקע כיון דלדעת כנו"פ לא שייך ווי ספרע צקרקעו וני צפ"ת חו"מ ק"י ר"ד ח"ב לא יתכן לוונר שנהרלה הלוקח על החלטה אדרתן ונחמנא ויהי יד הנוכח על העליונה צכל אונס אם הי' הנודצר צפי על החלטה אדרתן ודאי דיש לפקוק כן ונ"ש צפ"ת שם קק"ד נודצרי נוצ"ק י"ל דצני קנין לעכ"ד צרור דהנו"צ כתצ כן צעודא דיד"י שאונר אם לא יצולו לזנ"פ יהי המחוצ דנוניקרא ונחיל אצל צכ"ד ערצון לחצירו ודאי ח"ל קנין דהא הנהיגה גופא קנין הוא דנהן לו אדעתא דהכי טאם יחזור צו יהי שלו וכ"נו ונחמנא הנוחצר דניירי צלא קנין :

יג) ע"ד שאלתו אידות עוגות שאופים עם צילים טיש צהם דם עם שאר חלות ציחד זגם אח"כ כשנוניליין עוגות אלו אופים צנוקים הראשונות צלי ליצון — הנה ונה שאופין ציחד אין טשט דריח פה צפה אינו אקור אונס ונה שאופין אחריו צנוקים הזה צלי ליצון אינו נכון כלל ונ"ש ונעלהו דצילים הוי כחוש ונה צכך הא אין זה צלוע דהא הצילה צכלל צעיקה ויש צעין גס לונטה צנוקים טנגע צתנור וצכלל צתנור ואח"כ כשאופין עוגה כשרה יולא ונחמנור צלי רועצ דצלוע צכ"ל אף כחוש יולא צלי רועצ כנצואר ציו"ד ק"י וחס גס צילה ניקרי טען י"ל דלריך להבטיר כל התנור נכ"נו לדיכא כראה דצילה לא ניקרי טען כלל ואף דיש צו קלת טנונוכית כנו"ש צחיצורי וניפ י"ד ק"י ק"ה וסגו צליצון צנוקים זה לצד כונו צאפו חונן צתנור כנו"ש צחי"צ וצכו"ע הרצ ז"ל ק"י הס"א אצל צלי ליצון צנוקים זה אקור הפת שנאפה אח"כ כ"קוקלת יש ללדר היתר עפי"ד הפ"י פ' לו דצלוע נכחוש ונכ"ל דיולא צלי רועצ הוא רק נודצנן א"כ י"ל דדס צילים הוי"ל סד"ר נכ"נו דצרי הפ"י ל"ע ואין להקל :

סי י"ו

לכבוד הרצ החו"צ צח"ת נו"ה יחיאל מיכל שפערבער כ"י בו"וין

ע"ד שאלתו ו"ל כשנולחין לולצים למקום אחר כורכין סצ"צ קנים של גני הנקרא טראשנעס והם קנים עצים וקנים והקנים הנ"ל מונחים זה אלל זה ומחוצרים ע"י חוט הנקשר כל קנה לקנה הנוונה אללו וכורכין צתוכס את הלולצים כדי שלא יתקלקלו על הדרך ואחרי שלוקחין את הלולצים

בוקשה אצל הונעט קנח הדצוק צקונין הוי חונן גנור ינו"ש נוכ"נו י"ל דונעט קנח הדצוק ניקרי לא צלא רק הקונין גופייהו יצט ניקרי והכ חונן בוקשה וגם הלום ראייתי צפי יד"י ליו"ד ק"י ק"ט טכ"י ג"כ דקונין הוי בוקשה ינו"ש :

ח) מ"ה טכנתפק צענין יחוד כשאשתו צעיר אם שייך איקור יחוד וכצ"ר ראו עיניו דצרי הצ"ש ק"י כ"צ ס"ק כ"צ טכ"י דנדצרי הכינו כראה כן דלי"ט איקור יחוד כשאשתו צעיר ולשון הצ"ש נשנוע שם דלא פליג עלי"י ונכ"נו לע"ג דהא צמסנה קידושין צקופו איתא וצונן שאשהו ענו יסן ענהם הרי צזה נקט לשון ענו דנשנוע צצית ורק לענין אשה אונר צעלה צעיר אין חושטין נקום יחוד וכן הוא לשון הסו"ע שם ונשנוע דרק צאשה דאיננה צעלי עלי"י ל"ט יחוד כל טצעלה צעיר אצל לגצי איש שאין איננה אשהו עלי"י רק דונשנורחו אשהו צזה צעינין ענו ואולי י"ל דלעולם לגצי איש נני ונהני אף שאין אשהו צציתו דונקטנאם הצא תיכף לציתה דכל כצודה צת ונלך פנייה ואין דרכה לקצב צשווקים ונקטנאם אף שהוא צעיר ניקרי אשהו ענו אצל צאיש סדרכו תנייד כל היום צחי"ן לצי צזה ניקרי צעלה צעיר וטרי נשום דאיננה צעלה עלי"י וצאשה כה"ג שהוא כלחיות קוחר ודרכה תנייד לקצב צשווקים י"ל דאקור יחוד לצעלה רק וון הקהם צאשה כיון סדרכה צלא לציתה תנייד ניקרי אשהו ענו וכן עורה לשון הכינו :

ט) וע"ד אשר נהקשה צהצנת דצרי הסו"ע חו"ח ק"י תרי"ח קע"י א' דרופא אינור לריך שאפשר שיכצד עלי חוליו וא"כ היינו דינא דרופא אינור א"י שהצ"א שם צפע"י ה' ונוקרו ונהיכוסלנוי ולעני"ד דרופא אינור לריך היינו צברור לו טטוב לפניו לאכול כי האכילה עוב לחולי הזה ואפשר טאם לא יחבל יכצד עלי החולי ודינא דירושלנוי היינו טא"י כלל אם עוב לפניו לאכול שאפשר שלחולי זהה יחבל ולא יחבל טוים :

י) ע"ד קושיה הגאון ונהרש"ק ז"ל צח"ש ק"י תרי"ח כיון דרופא א' אינור לריך וא' אינור אינו לריך הוי ספק והחולה אינור א"ל יכריע ודאי טל החולי את הספק צעדות. לא אדע ונה קשיא ל"י דהא גס צדיני ונוונות אטכחן דכוות"י צח"י. אם נחמייצנהי פטור ונלשלא אף דמלנה טוען צרי והוא טנא וחס הנוולה נצי"צ צ' עדים דחיי"צ לו והלוה הצ"א ע"א שפטור אין דצרי טל אחד כלום ולא נטעם דאוקי חד כנגד חד והשכי נוכריע הספק אלל דצרי טל אחד צנוקים טנים לאו כלום הוא והי' לענין צקילות כן הוא ואין הסי ט"י לעיין צו :

יא) וע"ד ספיקו צטעה צחתינוה צרכה דהאל הקדות וקיים חונן הדעת אם לריך לחזור לראש פשוט דלריך לחזור לראש השנו"ע ונה כוונת הנו"א שחמס צצרכה צו ונעין צרכה אחרת היינו שחמס צחונן הדעת וכיולא וגס צטו"ע הרצ ז"ל ק"י ק"ד צנונין לין ע"ז ק"י ר"ע קע"י צ' והיינו דשם איתה צחי לריך לקיים צפה"ג וקיים טה"כ"צ ינו"ש וליד להא דכתב הריע"א צהענית דחס טעה צצרכה דאתה גצור וכצ"ר אינור צרוך אתה ה' נקיים למדכו חוקין ויחזור לראש הצרכה ואינו מחור לראש השנו"ע כנו"ש צחי"א כלל כ"י ה' דשם כיון דלמדכו חוקין פקוק הוי"ל כלל קיים הצרכה

ש"א אמרי יושר ה"ק

הרב"ק א"איו אריק צצ"י

הולוצים ומקליבין את התכריך לחוץ חס ונומר
לסבך זקנים הללו קובה של נוליי ונחלקו זזה
חכמי לצ ולרונס טאזיע חווי"ד זזה.

נומס:

ה) אכז נראה דקסירה דלמטה לא נאוי ליי
כלי קיצב כדאזרינן בכלים פכ"ו מיד

דכל חנומות לזרות טהורין חוץ נאש ערביים
והיינו דדרכן כן לעולם יעו"ש צרונזים ורע"צ

הרי דהקשר לא נאוי ליי כסתום ונפרע צניד
דהוי רק לרור טעה דלכו"ע לרור טעה טהור.

ורחיתי צקי הפארת ישראל פיי"ו מייט אהא דאזרו
שם שפופרת הקש ומחללה הקש עמא דהטעם

הוא דקושרין אותו צופו כדי שיהי לו קיצוב
דנפתוח ל"ה נחש צית קיצוב יעו"ש נראה דקוצר

דקסירה עושהו למקבל, וזה תנוה דהא כל הלזרות
טהורים והכי קיי"ל ואין דריו ונוכחים כלל

שיתכן שסותנין אותו באיזה סתינה גמורה אצל
קשר ל"ה סתינה ועוד דשם קוהנין אותו כן

להשתמש צו לעולם והכא עשוי להחיר וקשר העשוי
להחיר ודאי ל"ה סתומה, וגם יפה העיר החכם

הנחיר דאפילו בקיצוב גמור כה"ג עשוי להוליא
נוחבו ולהשליך הכלי לא נוקבל עונאה כו"ש

הרנו"ס צפ"ה וכלים והוצא צמו"ח פט"ו נשכה
הי יעו"ש:

ו) וגם אין לדון צניד ונטעט פשוטי כלי עץ
לפמ"ש צנת"ח ס"י תרכ"ט דפשוטי כ"ע

דוק"ע ונרצנן היינו רק צנאנטי אדם או צנאנטי
כלים צשעת ונלכח ושלם צשעת ונלכח והכא

אינו נשונט רק שלם צשעת ונלכח ואפילו לנג"ח
דכלי רחצ קלת וראוי להביח עליו עמא ונרצנן

נראה דהכא עהור דאין דרך כלל להביח עליו
ועי צשו"ע הרש"ז ז"ל דנקרים ש"ין רחצים ד"ע

דמוטר לכבך צהן אף שרצנן כיון דאין אנוחדין
לשם השונט וה"י דכוותי"ו וגם נטעט חזילה ליכא

לפנינו"ש כח"ר שאין החזילה על כולם רק אי
קשור לחצירו אין זה חזילה, לכן נשורת הדין

נראה דמוטר לכבך צה"ס, זולת צנאנוות ששנין
ונחללאות כאלה הקרה כדאי צקי תרכ"ט:

ז) ובתנים כאלה שנוחצין זלי"ו ע"י חומי
צרה שקורין דראט ללי"ע דאף

דהדראט אין שם כלי עכ"י ואינו נוקט נכ"ו כיון
דנחזיק הקנים שלא יתפרדו אולי הוי נעמניד

ולחפורים דאזלינן צתר הנועניד נעשה כולו ככלי
נחכות ועי צתשו" צ"ש יו"ד ח"צ ק"י ק"ד לענין

נוקיה שחושט כה"ג מיהו שם הוי נעמניד גמור
וצני"ד דהוי רק חיבור כ"ש נראה דלי"ד לנעמניד

וגם צנעמניד גופ"י דעת החת"ם דלענין קבלת
טומאה לא אזלינן צתר הנועניד ועי צתשו" צ"ש

שהשיג עלי"ו צה ונכ"ו נראה דלא נוקרי נעמניד
כ"ש חיבור ארעי:

L

ס"י י"א

לכבוד הרב הה"ג כו' ווהר"ר אהרן וויינבערג
(ז"ל) אצד"ק יענדזוב יע"ח:

ב? לכונן הגיעני קונטרסו אשר האריך הרחיב
לפנבל צחמנה וללמוד זכות על אכילת דגים

קארפן שאוכלים אותם צלי צדיקה וכן אכלו
אצותינו תאז ורבים ונערערים צאשר שמואלו

עליהם כונה חולעיים דצוקים כו"ש צח"ח כלל
ל"ע שצפראג נחפרסים האיפור וקורין אותם

הולוצים ומקליבין את התכריך לחוץ חס ונומר
לסבך זקנים הללו קובה של נוליי ונחלקו זזה
חכמי לצ ולרונס טאזיע חווי"ד זזה.

נומס:

א) ורנה ניש צסס החכם האוסר נשום דנוקבל
עונאה כנו חכריך הכלים כדאיתא

נפכ"ד דכלים נוי"צ לעני"ד ל"ד לתכריך הכלים
דשם היינו שהכלים נכנסין בתכריך ונעשה עור

התכריך קיצוב כיון שנוכרך וכל הלדים קציצ
והתכריך עולה על גזיהן וכ"כ צס' תפארת

ישראל צנאנויות שדנו"ח צוילכא צנאנה שם אצל
הכא אף שבורבין הולוצים צמוכס אין זה קיצוב

כיון דלנוטה פתומים, אצל ניש החכם הנותין
דתכריך הכלים היינו דווקא שהכלים נוקבלין

עונאה ונשא"כ הכא שהולוצים חיכס נוק"ע אינו
נראה כיון דנודין כלי קיצוב קאחינן עלה חין

נפיי"ו צנה שנוקבל:

ב) וראיתי צתפ"י שם נשנה י"ד צהא דתכריך
נצלי צני לוי טהורים דכי הטעם

דהן של הקדש ואקורים צהנאה לא מיהאצ כלי
שמונישו של אדם ולהכי אינו נוק"ע יעו"ש ודצרו

תנוהים דהא כלי שרה נוק"ע כנפופרש צפסחים
פי וצני"ד ואף חס אינו נוק"ע כיון דתכריך כלים

עמא נשום קיצוב אין נפיי"ו צנה שנוקבל, וצנאכ"ה
איסתנוטתי" דצרי תמוס' צילה י"ד צסס הר"ש

נאייצרא דנוק"ה פרוכת עמא דכשה"י נוטאים
הפרוכת ונוקוס לנוקוס נותן הכלי לחוכה א"כ

יש תורת כלי עליו יעו"ש וע"כ הכונה דנו"ח
נשום תכריך הכלים אף דהכלים שנותים צהוכו

הוי כלי קודש ועי ראצ"ד צפירושו לתמיד כ"ע
ד"ה ושלש ט"י דכלי איפור הנאה נוקבל עונאה

כיון דחס לא היתה אקורה צהנאה היי ראוי
להשתמש צו ונויי"צ צזה קוי תמוס' צילה הכ"ל

דאנאוי פרוכת עונא הא אין השונט קשאי לחנעס
צו דאעפ"כ כיון דרק איקו"ה נונעו הוי שפיר

כלי ונוק"ע יעו"ש:

ג) ובג"ד נראה דהוי כתיק הכלים דנוצאר
צפט"ז דכלים נוי"ח כונה חילוקים צזה

ולפי הנוצאר צפיה"ו שם תיק הכלים דעמא היינו
כשנושנט את הכלי צין צשעת ונלכח צין שלא

צשעת ונלכח וכ"ה צאי"ר להגר"א ז"ל שם וצתפארת
ישראל דנוש"ה תיק נצלים טהור דהתיק הוא רק

צשעת שאינו נשתונט צכלי לשמור הכלי א"כ
שמונישו רק שלא צשעת ונלכח טהור יעו"ש

א"כ מוכ"ש הכא דנושנט לולצין רק שמוניש עראי
לשמור צדרך דטהור ועוד דצתיק הכלים כל

הטומאה נשום דנעשה נעפל לכלי כענין ידות
וצזה כשאין הכלי נוק"ע גם התיק טהור:

ד) אך יש לציין דכפי הנראה קושרים לנוטה
ולנועלה הקנים הכ"ל צכדי סיחז"ו

הולוצים ולא יפלו לחוץ וע"י הקסירה נעשו אז
הקנים כלי שיש צו צית קצוב וכיון דיש לו קיצוב

א"כ אין כ"ו ונה שנושנט רק שלא צשעת ונלכח
כו"ש הרע"צ ז"ל צפט"ז דכלים שם להדיא אף

שרחיתי צקי ונשנה אחרונה שם שכי דגם ציט
לתיק קיצוב לנוטה טהור ולי"ד לטק דטק נותנין

צו דצרים קטנים שלא יתפזרו ונטעטלן ע"י השק
והוי קיצוב אצל תיק נצלים יכול לטעטל הנצל

צלא התיק והתיק הוא רק ל"גמרו ונלכלוך יעו"ש
אצל דצרו צזה הנוהים ואין שום הצדל צין קען

Recommendation

As per guidelines provided by Rav Schwartz and Rav Fuerst in previous years, we are able to recommend a number of varieties of bamboo reed fencing sold by Home Depot.*

- (1) The Home Depot stores located at 6211 N. Lincoln Avenue in Chicago and 2201 Oakton Street in Evanston are selling a 6-foot X 16-foot variety, with UPC code 48037 06164, and marked as having a Natural Finish. This variety is available online at <http://kshr.us/Fencing-1>.

- (2) A second variety, which measures 6-feet X 16-feet, with the Backyard X-Scapes brand name, UPC code 71746 00530, and marked as being Natural "Peeled" Reed Fencing, is available online at <http://kshr.us/Fencing-2>.

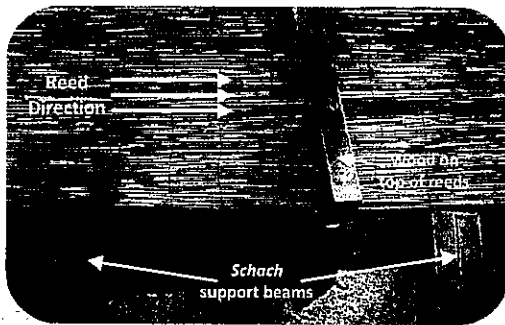

These varieties may be used as *schach* only if:

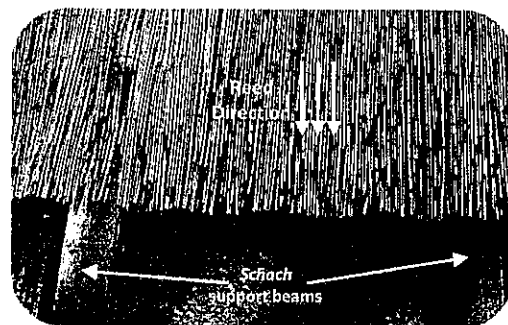
- The reeds are placed perpendicular to the *schach* support-beams rather than parallel to the beams, as shown in the pictures below.
- A piece of wood or some other piece of kosher *schach* should be placed on top of the fencing, so that the fencing is secure enough to not blow off during *Succos*. [This extra piece of wood should not be nailed or otherwise fastened to the *schach*, and it should be placed perpendicular to the reeds.] This condition applies to all lightweight *schach* including mats, and is based on *Shulchan Aruch* 628:2.
- As with all *schach*, the *schach*-portions of the mat must be thick enough that they provide more shaded area than open space, as per *Shulchan Aruch* 631:1. [In this context, there is reason to assume that broken reeds do not "count" towards the calculation of shaded areas.] It may be necessary to place a double layer of mats in order to accomplish this.

Other similar items have not been investigated and should only be used after consulting with one's Rabbi.

Placement Pictures

Reeds perpendicular to support beams

Reeds parallel to support beams

* While there are *Poskim* who are of the opinion that this fencing may not, *l'chatchilah*, be used as *schach* due to concerns of מעמיד and דבר המקבל טומאה, Rav Schwartz and Rav Fuerst ruled that it may be used. See the explanation page, available at <http://www.crcweb.org/Succos.php>, for details of these issues.

Explanation

מעמיד

The fencing is made of long, thin, reeds which are held together with plastic-coated metal wiring. There are prominent Israeli *Poskim* who hold that since (a) metal wiring is not acceptable for use as *schach* and (b) the wiring binds the fencing together, the fencing may not *l'chatchilah* be used for *schach*. This concern is known as מעמיד.¹

However, Rav Fuerst reports that Rav Moshe Feinstein zt"l was of the opinion that if the reeds are placed perpendicular to the *schach* support-beams, the reeds are supported by the beams, and the metal wiring merely attaches the reeds to one another but is not serving as a מעמיד. Rav Schwartz found this argument to be convincing. Accordingly, the fencing may be used as *schach* if it is placed on the *succah* in the prescribed manner.²

It is noteworthy that as the fragile, individual reeds break, those reeds are only supported by the metal wiring and no longer qualify for the aforementioned leniency. In samples that we have checked over the past few years, 3-10% of the reeds in new packages of fencing were incomplete to the extent that they were only supported by the metal wiring. This concern can potentially be alleviated by strategically placing additional support beams under the fencing.

דבר המקבל טומאה

*Iggeros Moshe*³ rules that venetian blinds made of wood slats held together with cloth may not be used for *schach* because the cloth (which is a דבר המקבל טומאה) renders the entire blinds a דבר המקבל טומאה and therefore unacceptable for use as *schach*. Should the same not apply to the reed fencing which is held together by metal wires which are מקבל טומאה?

Rav Fuerst answered that the primary use of this fencing is when it is attached to the ground with metal stakes (עשוי לשמש עם הקרקע) and is therefore disqualified from being a דבר המקבל טומאה. In contrast, Venetian blinds are not considered עשוי

because they are merely slid into a frame or housing but are not actually attached to the house/ground.⁴ Accordingly, the concern raised by *Iggeros Moshe* does not apply to the product in question, and it may be used as *schach* (assuming, of course, it is put onto the *succah* in the prescribed manner).

צלתה מרובה מחמתה

All *schach* must provide more shade (i.e. filled in area) than "sun" (open area) in order to be acceptable for use. When the recommended reed fencing was placed on top of a *succah* it was not immediately obvious that it qualified as צלתה מרובה מחמתה and it was difficult to accurately measure if, in fact, it did. However, by measuring the average reed-diameter and noting approximately how many reeds there are per linear foot, we were able to determine that on average there is about 60% coverage/shade and that qualifies as צלתה מרובה מחמתה.⁵

It is noteworthy that on a *l'chatchilah* level, broken reeds should not be counted in the aforementioned calculation (as noted above), such that in some circumstances – especially as the fencing is handled repeatedly – the fencing may no longer qualify as צלתה מרובה מחמתה unless a double layer is used.⁶

Pricing

In recent years we priced a few local and internet alternatives for *schach* and found that: (a) mats specifically certified for *Succah*-use, cost 7 to 11 times as much per square foot as the ones recommended in this document, and (b) stores specifically catering to *Succah* needs were selling loose bamboo poles for approximately 13-35% cheaper per square foot than similar items at Home Depot.

Price comparisons do not include shipping charges. Coverage provided by the different alternatives was estimated.

¹ See *Mishnah Berurah* 629:22.

² Although some reeds will be "suspended" above the support beams (held in the air by the fencing's metal wiring), Rav Fuerst does not consider this to be a concern since those reeds would naturally fall onto the beams if not for the wires, such that they provide shade regardless of the wires.

³ *Iggeros Moshe* OC 1:177.

⁴ Thus, for example, Rav Fuerst said that it would not be considered בונה on *Shabbos* to rehang this type of Venetian blinds since they are

not being attached to the ground or to the house. [See *Rema* 315:1, *Mishnah Berurah* 315:6, and *Chazon Ish* OC 52:13 regarding rehangng blinds which are attached to the house.]

⁵ In the samples checked in previous years, the coverage level was approximately 60% (2013), 55-60% (2014), and 60-65% (2015).

⁶ The percentage of broken reeds was somewhat less for 2015 than in previous years, and even less in 2016.